SON HAVADİSLER

Haber AKŞAM POSTASI

No. 54

İdare Tel. 24370 Sene 9 — SAYI: 3155 — 4 B[illegible]KÂNUN — 1940 ÇARŞAMBA Yazı işleri Tel. 23872 Fiyatı 5 KURUŞ

Her akşam:

HÜR FRANSA

Fransada vatan aşkı, namus ve şeref hissi muvakkat ve izahı imkânsız bir inhilâlden sonra tekrar canlanıyor. Paris sokaklarında Fransız gençliğinin içinden gelen nümayiş bu uyanıklığın müjdesidir. Vatanın sesini işiten Fransa kalbinin derinliklerinde mazisinin şerefli günlerinin titrediğini mutlaka duyacak ve onun davetine muhakkak ki koşacaktır.

Yazan:
Hüseyin Cahit Yalçın

GENERAL dö Gol idaresi tarafından neşredilen bir istatistiğe göre, hür Fransız kuvvetleri 35 bin askerden, 1000 tayyareciden, 60 ticaret ve 20 harp gemisinden terekküp ediyormuş. Bu, Fransanın hürriyeti için çarpışan vatanperverlerin memnuniyet ve iftihar duyarak neşrettikleri bir rakam. Her halde hür Fransız kuvvetleri bundan fazla olamaz. Halbuki ne hazin bir istatistik! Koca Fransa, beşeriyet tarihinde bir meşale ve rehber rolünü oynamış büyük Fransa şimdi ne küçücük bir sayıya düşmüş. 35 milyondan çok fazla nüfusu olan Fransayı ancak 35 bin kişilik bir ordu temsil ve müdafaa ediyor.

Fakat müstakbel Fransayı doğuracak, müstakbel Fransaya eski şan ve şerefi ile tekrar yaşamak hakkını verecek bu küçük ordunun omuzlarına o kadar büyük ve parlak bir vazife düşüyor ki bunu, göze alarak mücadeleye atılan vatanperverlere karşı kalblerden pek tabii bir hamle ile büyük bir hürmet ve sempati dalgası kabarıyor.

Fransanın ölmemiş, mazisini inkâr etmemiş olması kâfidir. Hür Fransa bir timsaldir, vazifenin bayrağıdır, Fransız vatanıdır.

Bu Fransa bugün maddeten çok küçülmüş olabilir. Fakat asıl büyük Fransayı manen küçültmemek, çamurların içinde bırakmamak için Fransız milletinin ruhundan kopmuş bir azim ve iradenin ifadesi olan bu kuvvet muhakkak ki günden güne büyüyecek ve maddeten de ehemmiyet kesbedecektir.

Daha şimdiden Fransada ümit verici işaretler parlıyor. Fransada vatan aşkı, namus ve şeref hissi muvakkat ve izahı imkânsız bir inhilâlden sonra tekrar canlanıyor. Paris sokaklarında Fransız gençliğinin içinden gelen nümayiş bu uyanıklığın müjdesidir. Vatanın sesini işiten Fransa kalbinin derinliklerinde mazisinin şerefli günlerinin titrediğini mutlaka duyacak ve onun davetine muhakkak ki koşacaktır.

Hür Fransa hareketinin Suriyeye sirayet etmesine mâni olmak vazifesiyle tayyare ile gönderilen Chiappe'ın feci âkıbeti hür Fransız hareketi için talihin bir lûtfudur: Sert ve şedit bir idare adamı olan Chiappe her halde Suriyede hüküm sürmüş olsaydı, Fransız şerefine çok zarar verecek hizmetler görebilirdi.

Şimali Afrikaya gittiği bilinen General Veygand'ın faaliyeti hakkında bir şey işitilmiyor. Fransız vatanperverlerinin, memleketlerine hizmet edebilecek vaziyette olan sivil ve asker şeflerin önünde, geçirmiş oldukları dalâlet ve hata devresini telâfi etmek, kusurlarını affettirmek için ne güzel bir fırsat var! Bu fırsatı kaçıran Fransızlar, akdettikleri mütarekedenberi gözlerinin önüne serilen derslerden hiç ibret almamış değildirler. Dö Gol kuvvetleriyle, hür Fransa hareketiyle tek bir kütle haline gelecek Fransız kuvvetleri bugün hâlâ Akdenizde çok mühim bir rol oynayabilirler. Akdenizde İtalyan tehdidine sed çekildiği gün müstakbel sulhun en esaslı şartlarından biri elde edilmiş olacaktır. İtalyan hırsı canını kıracak bir Fransa Almanya ile de daha kolay anlaşabilir. Bu sırada Akdenizde Fransızların elbirliği ne büyük bir hizmet görür!

Hüseyin Cahit YALÇIN

Bulgar kralı Boris ile, Bulgar başvekili ve hariciye nazırı Popof...

Bulgar Hariciye Nazırının nutku:

Bulgaristan harp harici kalmağa çalışacak

Bulgar nazırı Trakyadaki hazırlıklarımıza da temas etti:

"Türkiye ile iyi komşuluk münasebatının inkişaf edeceğine kaniim,,

Bulgar nazırı Bulgar - Yunan münasebatından bahsetmedi

Sofya, 3 (A.A.) — D.N.B.: Bulgar hariciye nazırı Popof Bulgar dış siyaseti hakkında çoktanberi

(Devamı 4 üncüde)

Amerikada sabotaj hareketleri çoğalıyor

Çok mühim bir tecrübe tayyaresi tahrip edildi

Bir barut fabrikası hasara uğradı

Nevyork, 3 (A.A.) — Bugün vukua gelen bir infilâk neticesinde Tacoma şehrinin büyük bir kısmı sarsılmış ve şehrin cenubunda bulunan "Columbian Powder Company" fabrikaları hasara uğramıştır.

TAYYARE FABRİKASINDAKİ SABOTAJ

Nevyork, 3 (A.A.) — Amerika

(Devamı 4 üncüde)

Romanya adaletin yerini bulacağına kani

General Antonesko Diyor ki:

"İstikbal çetin, fakat ümitlerle doludur,,

Nutuk Almanyayı kızdırdı, Macarları hayrete düşürdü

Bükreş, 3 (A.A.) — Stefani: Başvekil muavini ve lejyoner hareketinin kumandanı Horia Sima tarafından imza edilen bir emirname ile lejyoner polisinin tesanüde doğru intikal safhasında lejyoner rejimine yardım etmekten ibaret olan vazifesini bitirmiş olduğu için lâğvedilmiş olduğunu ve bütün memlekette bugünden itibaren faaliyette bulunmıyacağını bildirmiştir. Bu teşkilâtın âzası, lejyoner kadrolarına alınacaktır.

Liyakatleri görülenler, devlet polis teşkilâtına alınacaklardır. Yalnız lejyoner kumandanları emrinde dahili bir organ ibka edilecektir.

TRANSİLVANYANIN İLTİHAKININ YILDÖUMÜ MERASİMİ

Bükreş, 3 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Kralın mümessili general Antonesko ile lejiyoner hareketinin kumandanı Horia Sim, Transilvanyanın anavatana ilhakının 22 inci yıldönümünü 1918 de ilhak kararının ilân edildiği mahalde tesit etmek üzere pazar sabahı hususi trenle Alba Juliaya gelmişlerdir.

General ile kumandan, Transilvanya davası için çalışmış olan ların öldürüldükleri yerleri ziyaret etmişlerdir. İçinde taç giyme merasimi icra edilen kilisede bunu müteakip dini âyin yapılmıştır.

(Devamı 4 üncüde)

Yunanlılar Ayasaranda-ya girmek üzere

Bütün cephe boyunca ilerleyiş devamediyor

Atina, 4 (A.A.) — B.B.C. Resmi tebliğ,

Muhtelif Yunan tayyare teşekküllerinin İtalyan muvasala yollarının birleştiği noktaları bombardıman ettiklerini bildirmektedir. İtalyan tayyarelerile şiddetli muharebeler olmuştur. İki İtalyan tayyaresi düşürülmüş, bir Yunan tayyaresi üssüne dönmemiştir.

Yunan kıtaları şiddetli çarpışarak Ayasaranda istikametinde bir buçuk kilometre daha ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Ergiri tarafında Yunan kıtaları strateji bakımından çok mühim iki noktayı zaptetmişlerdir. Bu mıntakada da bilhassa Hromada çok şiddetli muharebeler olmuştur. Çevrilmek üzere olan birkaç İtalyan alayı Yunanlılara yüzden fazla Bersaglieri

(Devamı 4 üncüde)

Şayanı hayret bir keşif:

Buharla müteharrik sessiz tayyareler!

Stokholm, 4 (A. A.) — Stefani:

Svenska dagbladet gazetesinin Vaşington muhabiri, Beslerkardeşlerin buharla işleyen sessiz bir turbinle müteharrik bir tayyare icad ettiklerini yazmaktadır.

Bu tayyare, az havalı yüksek irtifalarda arızasız uçabilmektedir.

İspanyada iki tren çarpıştı

55 ölü ve 80 den fazla yaralı var

Saragose, 4 (A.A.) — Salı sabahı saat 4 ile 5 arasında Madritten ve Barselondan gelen Expresler Velilla Del Ebro istasyonu civarında çarpışmıştır. Müsademenin şiddetinden lokomotifler biribirlerine girmiş ve bir çok vagonlar parçalanmıştır. Şimdiye kadar yirmi ölü ve 40 yaralı sayılmıştır. Kaza mahalline Saragosse, Madrit ve Barselonadan imdad kamyonları yola çıkarılmıştır.

Madrid, 4 (A.A.) — Madritle Barselona arasında bu sabah vukua gelen tren çarpışması neticesinde 55 ölü ve 80 den fazla yaralı vardır.

Işıkların maskelenmesi

Alarm işareti verilerek tayyareler tarafından kontrol edilecek

Otomobillerin fenerleri hakkında yeni kararlar verildi. Fenerlerini bu şekilde kapamıyanlar cezalandırılacak

Işıkların maske[illegible]nesinde görülen noksanlardan, kaymakamlıklara bildirilerek bunun sıkı bir kontrole tabi tutulması ve nok[illegible]ların tashihi için ihtarda bulunulması istenmiş ve dün gece kaza kaymakamları ile vilâyet seferberlik müdürü, kendi mıntakalarında tet[illegible]t yaparak maskelemeden ış[illegible] yakanların bir kısmına i[illegible] bulunmuşlar, bazıları hakkında da zabıt tutmuşlardır.

Hava kumandanlığı mu[illegible] bir zamanda, maskeleme işini

(Devamı 4 üncüde)

Tekaütler

Takaüt kanununu tadil eden yeni lâyiha Meclis ruznamesine alındı

İktısadî devlet teşekküllerinde çalışanlar

Ücretli ve yövmiyeli olanlar da Barem ve tekaüt haklarından istifade edecekler

Ankara, 4 (Telefonla) — Askeri ve mülkî tekaüt kanununun 66 ve 67 nci maddelerine giren fıkraların tadili hakkındaki kanun lâyihası meclis ruznamesine alınmıştır.. Buna göre, tekaüt teşkilâtı olmıyan mülhak bütçeli dairelerle hususî idarelerden ve mülga şehremanetleri ile İstanbul mahallî idaresinden

(Devamı 4 üncüde)

İhtikâr cezaları arttırılıyor

Milli Korunma Kanununda yapılacak tadilât projesi hazırlandı

İaşe işleri için bir müsteşarlık kurulması kararlaştırıldı

Millî Korunma kanununda lüzum ve icablara göre bazı değişiklikler yapılması kararlaştırılmıştı. Ankaradan gelen haberlere göre, bu husustaki çalışmalar nihayet bulmuş, hazırlanan lâyiha Başvekâlete verilmiştir. Pek yakında Meclise sevkolunarak, tasdik edileceği söylenmektedir.

Kanunda yapılan tadillerle cezaî hükümler şiddetlendirilmekte, hükûmetin lüzum ve zaruret halinde istediği teşkilâtı yapabilmesi imkânları temin olunmaktadır.

Diğer taraftan iaşe meseleleri ile meşgul olmak üzere bir teşkilât kurulması etrafında hükûmetçe yapılan tetkikler de bitmiştir.

Haber aldığına göre, kurulacak teşkilâtın bir iaşe müsteşarlığı olması kararlaştırılmıştır. Proje sür'atle t[illegible] etirilerek Meclise sevkedilecek ve tahmin edildiğine göre müstacelen müzakere ve kanuniyet kesbedecektir. İaşe müsteşarlığı memleketin bütün gıda maddeleri alım, satım işlerini murakabe edecektir. İstihsalâtı tanzim, arttırma veya tahdit işleri de iaşe müsteşarlığının salâhiyeti dahilinde olacaktır.

Bugün ikinci mesai yılını bitiren valimize

İstanbul minnettardır

Basın Birliği, şehrin bu hissiyatına tercüman olmak için bu akşam Valimiz şerefine Park Otelde bir ziyafet veriyor

Ziyafete Örfi İdare Komutanı ile Parti reisi de davet edildiler

Doktor Lûtfi Kırdarın iki sene evvel vali tayinini müteakip vazifesine başlamak üzere İstanbula ilk gelişinde selefi Muhiddin Üstündağ, Basın kurumu İstanbul mıntakası reisi ve diğer zevat tarafından Haydarpaşada karşılanışından bir intıba

(Yazısı 4 üncüde)

Günün içinden

İĞNEYİ KENDİMİZE!

DÜN gece bir arkadaşa şöyle bir uğrayayım, dedim. Oturduğu apartımana girmeden evvel pencerelerine baktım. Koyu renkli istorlar çekilmiş, fakat aralarında ışıklı çizgiler ve kenarlarında türlü müstatiller var.

Arkadaşımın kuvvetli kültürünü ve memlekete çok sağlam bağlılığını yakından bildiğim için bu hali ihmaline veremedim. Konuşurken nazarı dikkatini celbederim, diye düşündüm.

Dairesinin kapısını çaldım; kapının camlarına dikkat ettim, bu camlar mavi kâğıtla baştanbaşa kapatılmıştı. Fakat Holde yanan üzerine mavi kâğıt sarılmış ampul dışarıdan hâlâ farkediliyordu. İçeriye girince karşılaştığım manzara hayretimi tamamile artırdı. Işıkları dışarıya sızan bu hol âdeta karanlıktı. Oturduğumuz oda da öyle... Biribirimizin yüzünü zor farkediyoruz.

"Bu ne haldir?" dedim. "Işıkları maskeledim." dedi. İçerisinin karanlık olduğunu, fakat bu ışığın dışarıdan pekâlâ sezildiğini söyledim. İnanmadı. Beraber sokağa çıktık, o vakit doğru söylediğime inandı.

Tekrar içeriye girdik.. Ona ışıkların ne şekilde maskeleneceğini anlattım. Bana teşekkür edecek yerde bilgilerimi nereden öğrendiğimi sordu. Harp başında bir Fransız gazetesinde okuduğumu söyleyince de âdeta öfkelendi:

— Siz gazeteciler, dedi, ne tuhaf adamlarsınız. Beti Davis'in beslediği farenin rengine dair tafsilât verirsiniz, kadın güzelliği, ev işleri ismi altında delilerin bile tatbikine kalkışmıyacakları garip tavsiyelerde bulunursunuz. Sütununuzda harp idare eden erkânıharplere Harteji, milletlerin mukadderatiyle oynıyan diplomatlara politika dersi verirsiniz. Memleketimizde adını bile işitmediğimiz çiçekler ve nasıl yetiştirildiğine dair sayfalar tahsis edersiniz. Sonra maskelenme fertler, ve memleket için çok ehemmiyetli bir işte bildiğinizi yazmakta tereddüt edersiniz.

Arkadaşıma hak verdim, fakat o susmadı:

— Yalnız hak vermek kâfi değil, dedi, meselâ bu noksanınızı sütunlarınızda kendi kaleminizle itiraf edecek kadar medeni cesarete sahip de değilsiniz.

Ben arkadaşımın bu sözde haksız olduğunu isbat için bu satırları yazdım. Şayet kendisi bu yazımı okumak fırsatını bulursa gazetecilerimizin çuvaldızı ele batırırken iğneyi kendilerine sokacak kadar hakperest olduklarına her halde inanacaktır.

Muzafer Esen

KAFKAS ATMACASI

106 Yazan: **Kadircan Kaflı**

Hemen her gün, çoğu Azeri olan yerli halktan ve civar köylülerden bazıları Hacı Muradın evinin karşısındaki küçük meydana dolarlar, yahut onun geçeceği yol kenarında bekliyerek meşhur Avar kahramanını seyrederlerdi. O gün de yol ve meydan âdeta dolmuştu; içlerinde genç bir çoban da göze çarpıyordu.

Hacı Murat ziyafette kazaklara ve müstahkem mevkie kumanda eden Rus binbaşısını, zabitleri ve bazı memurları da buldu; kumandan, göbekli, kırmızı yüzlü bir adamdı; hürriyetleri uğrunda dövüşen dağlılara hürmet ettiğini söylüyordu; bu sözler, Halil beyle arkadaşlarının gücüne gidiyor; lâkin itiraz edemiyorlardı. Bu arada İmam Şamilin idaresine, harplerine, Avar atlılarının eşsiz birer nişancı ve savaşçı olduklarına dair parlak sözler geçti; Rus zabitleri de bunu tasdik ediyorlardı; hattâ votka ve şarap onları biraz daha sarınca içlerinden biri kadehini havaya kaldırdı ve bağırdı:

— Bizim kahraman düşmanlarımızın şerefine!..

Onlarla beraber içen ve sarhoş olan Halil bey dayanamadı;

— Eğer bütün Avarlar Hacı Murat gibi ve atları da onun atı gibi ise çar hazretlerinin kocaman ordular göndermesine ne lüzum var: Bana beş yüz kazak versin, onları süpürge sopasiyle değil, süpürge çöpleriyle süpürürüm!

Herkes derin bir sessizlik ve hayret içinde bir Halil beye bir de Hacı Murada bakıyordu; şerefini her şeyden üstün tutan korkunç dağlının bu sözleri cevapsız ve intikamsız bırakacağını hiç ummuyorlardı ve bunun hemen oracıkta oluvermesi ihtimalini düşünüyorlardı.

Lâkin beklenen şey olmadı ve Hacı Murat sustu; sadece çenesinin biraz yamıldığı, dudaklarının kısıldığı, bıyık altından acı acı ve belli belirsiz gülümsediği görüldü.

Rus binbaşı alay etti:

— Bu sözleri Halil bey değil, içki söylüyor!

Zabitler de yapılan gafı düzeltmiye çalıştılar, çok geçmeden ziyafet yeniden ilk neşeli ve samimî havayı bulmuş göründü. Halil beyle Hacı Murat bile arkadaşça birkaç söz söylediler; o kadar ki Halil bey Hacı Muradı kapıya kadar uğurladı; ayrılırken Hacı Murat dostunun omuzuna elini koydu:

— Yarın seninle gezmiye çıkalım, av avlarız, nişan atarız, vakit geçiririz!

Öteki, küçülttüğü insanı bir kat daha küçülten bir jest yaptı:

— Hay, hay... Gelirim!..

Hacı Murat geceyi karışık rüyalarla geçirdi; ertesi sabah müritlerine sordu:

— Uzak yol için her şey hazır mı?

— Hazırdır.

— Yumurtaları aldınız mı?

— Aldık...

Güneş üç dört mızrak boyu yükselmişti; Hacı Murat odasından çıktı. Atına bindi; kasabanın meydanında Halil beyle ve kazaklarla buluştu. Müfreze zabiti Kamenega müritlerin hepsini atlanmış görünce Hacı Murada ihtar etti:

— Böyle yasaktır; hepsi gitmesin!...

Dedi.

Bu söze kimse aldırmadı; o da tekrarlamadı. Hacı Murat atını yeşil dağların eteklerine; Zakatab'ya doğru sürdü; Halil bey atbaşı gidiyordu; müritler üç dört adım geriden geliyorlardı. Kazaklar çok geçmeden yirmi otuz at boyu geride kalmışlardı.

Bugün müritlerin kalblerindeki tatlı ve derin heyecan gözlerinden fışkırıyordu.

Hacı Murat, Hanefiye bir işaret yaptı; tüfeğini kılıfından çekti.

Hanefi elini atın terkisindeki heybeye soktu; oradan iki yumurta çıkardı; birisini sol eline aldıktan sonra ötekini havaya fırlattı; Hacı Murat bir anda tüfeği doğrulttu; yumurtanın hava boşluğunda çıkabileceği en yüksek noktaya çevirdi; ateş etti.

Korkunç bir ses ortalığı titretti; yumurta parça parça oldu ve her parçası bir tarafa serpildi; aynı zamanda Hacı Muradın sert sesi duyuldu:

— İldar!..

Henefinin havaya fırlattığı ikinci yumurta da gürbüz ve cesur İldarın kurşunuyla parçalandı.

Bu sefer İldar heybesinden iki yumurta çıkardı; attı; Hanefi ateş etti.

Oyun kızışmıştı; öteki müritler de ya ateş ediyorlar; yahut yumurta fırlatıyorlardı.

Hacı Murat şaşkın şaşkın bakan Halil beye döndü:

— Bu işi bizden daha iyi yaparsın! dedi.

Haber Şehirden ve Memleketten

Maynalara motör takılması düşünülüyor

Bir Türk mühendisi yerli deniz motörü yapmağa teşebbüs etti

Elde kâfi miktarda romorkör bulunmadığı için, limanda açıkta bulunan gemilerde tahmil ve tahliye yapan maynalarla nakil işi yavaş gitmektedir. Bunun için, maynaların bir çoğuna motör konulması düşünülmektedir.

Verilen bir habere göre, müteşebbis bir Türk mühendisi, yerli deniz motörü imali için çalışmalara başlamıştır. Şimdiye kadar yapılan tecrübeler iyi neticeler vermiştir. Tecrübeler müsbet netice verdiği takdirde 300 motör birden imali mümkün görülmektedir.

Askere kışlık hediye hazırlıkları ilerliyor

Hararetle devam eden, askerlerimize kışlık hediye hazırlamak faaliyeti neticesinde, şimdiye kadar Eminönü Halkevinde 6309 çorap, 1383 eldiven, 240 kazak, 230 avcı yeleği, 85 pamuklu, 761 fanilâ. Fatih Halkevinde 33 yün kazak, 276 çift çorap, 113 eldiven. Kadıköy Halkevinde muhtelif cins eşyadan 2500. Şişli Halkevinde ise 22.000 parça toplanmıştır. Birkaç güne kadar bu yekûnun hayli kabaracağı ümit edilmektedir.

Akşam kız sanat mektepleriyle diğer mekteplerde, üniversitede hazırlanmakta olan hediyeler önümüzdeki hafta içinde merkeze gönderilmiş bulunacaktır.

Ticaret Vekâletinde değişiklikler

Ticaret Vekâleti dış ticaret müdürü Servet Berkin'in maarif vekâleti talim ve terbiye heyeti âzalığına tayini yüksek tasdike arzedilmiş, iç ticaret umum müdürü Cahidin dış ticaret umum müdürlüğüne getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Standardizasyon müdürü Faruk başka bir vazifeye naklolunarak yerine İstanbul mıntaka ticaret müdürü Nazminin getirileceği söylenmektedir.

Hamal tarifesinin yeniden tetkiki isteniyor

Şehir Meclisi âzalarından Mehmet Sipahi, meclis riyasetine bir takrir vererek hamal tarifelerinin parça başına olmak üzere tesbit edilmesi neticesi bazı kimselerin eşyalarını bir yerden bir yere naklederken kıymetinden fazla hamal ücreti vermek mecburiyetinde kaldıklarını, bu tarifenin yeniden tetkikini istemiştir.

ZAYİ — 1928 senesinde Vefa orta mektebi yedinci sınıfından aldığım tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. — **Fikret Tihan.**

Az maaşlı memurlar

Hayat şartları ağırlaştığı için

Maaşlarına zam yapılacak

Ankaradan bildirildiğine göre, küçük memurların almakta oldukları maaş ve ücretlerin bugünkü hayat şartlarına göre çok az olduğu düşünülerek bu maaş ve ücretlerin bir miktar artırılması için tetkikler yapılmaktadır. Bu tetkiklerin, bugün için derhal kuvveden fiile çıkarılamıyacağı da ilâve edilmektedir. 1941 mali yılı bütçesinin tatbikine geçildiği sırada, yani 1 Haziranda bu kabil maaşlara zam yapılması mevzuubahistir.

Tramvaylarda kıta farkı kalkacak mı?

Haber verildiğine göre İstanbul Belediyesine bağlı tramvay idaresi, tramvay biletlerinde ucuzluk ve yeknasaklık temini için bazı tetkikler yaptırmaktadır. Tetkiklerin neticesi alınınca mesele, Nafia Vekâletine arzedilecek ve vekâletten talimat istenecektir. Şimdiki halde, idare, tramvay biletlerindeki kıtaatı bertaraf etmek ve bilet vermekte kolaylık temin etmek maksadiyle kıta farkını kaldırmak tasavvurundadır. Bu suretle bütün tramvaylarda bir tek bilet ihdas olunacak ve tramvaya binen her yolcu ister bir tek kıta, ister son istasyona kadar gitsin ;bu bileti alacaktır. Bu tek biletler için ikinci mevkilerde asgarî 5, birinci mevkilerde asgarî 7 kuruş fiyat kabulü düşünülmektedir.

Diğer taraftan, tramvaylar hatlarında aktarma seferler için tek bilet ihdası hakkındaki tetkikler de neticelenmek üzeredir. Maamafih, iş, tetkik sahasında olduğu için henüz verilen bir karar yoktur.

KÜÇÜK HABERLER

* Dün Macaristandan mühim miktarda ziraat makinesi, Sovyet Rusya bandıralı bir vapurla pamuk ve yünlü basma, matbaa kâğıdı, matbaa hurufatı, Tuna yolu ile de teneke oyuncak, düğme demir levha, mukavva, pamuk ipliği, sigara kâğıdı, çivi gelmiştir.
* Dün, Çekoslovakya, Yunanistana tuzsuz ve tuzlu balık, Filistine serbest dövizle lâkerda, Macaristana iç fındık ve bağırsak, İngiltereye susam ve keten elyafı, İsviçreye darı, Yugoslavyaya da serbest dövizle pamuk ve arpa gönderilmiştir. İhracat miktarı 209 bin lira tutmaktadır.
* Bugünlerde şehrimize külliyetli miktarda nişadır gelmiş ve bu madde üzerine yapılan ithalât stok miktarını takviye bakımından çok faydalı olmuştur.

C. H. Partisi

Boşalan iki umumî idare heyeti azalığına ve Haysiyet Divanına seçim yapıldı

Ankara, 3 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, C. H. Partisi Umumî İdare heyeti âzasından Sinop meb'usu İncedayının, Münakalât Vekilliğine Ankara meb'usu Mümtaz Ökmen'in Ticaret Vekilliğine tayinleri dolayısile açılan umumî idare heyeti âzalıklarına genel başkanlık divanınca Maraş Meb'usu ve İçel bölgesi parti müfettişi Hasan Reşit Tankut ile Elâzığ meb'usu Fethi Altay seçilmişlerdir. Hasan Reşit Tankut'un intikâli ile Parti teftiş kadrosunda eksilen bir müfettişliğe de Mardin mebusu Hasan Menemencioğlu alınmıştır.

HAYSİYET DİVANI AZALIKLARI

Ankara, 3 (A.A.) — C.H.P. grupu umumî heyeti 3-12-940 salı günü saat 15 te reis vekili Trabzon mebusu Hasan Sakanın reisliğinde toplandı.

Parti nizamnamesinin 131 ve 132 inci maddeleri hükmünce her içtima senesi için yeniden teşkili icab eden haysiyet divanının seçilmesi bu içtimaın ruznamesini teşkil ediyordu.

Yapılan intihap neticesinde aşağıda isimleri yazılı yedi azanın ekseriyet kazanarak haysiyet divanı azalığına seçildikleri anlaşılmış ve intihap neticesi umumî heyete arzedilmekle celseye nihayet verilmiştir.

Dr. Mustafa Cantekin (Çorum), İsmail Kemal Alpsar (Çorum), İbrahim Tali Öngören (Diyarbakır,) Ali Rana Tarhan (İstanbul), Dr. Tuğamiral Hakkı Şinasi Erel (İstanbul), Recep Peker (Kütahya), Gl. Naci Eldeniz (Seyhan).

Yeni profesörlerimiz

Tıp fakültesinin ... doçentlerinden ve tıp âlemimizin mümtaz simalarından Dr. Ekrem Şerif Egeli ile Dr. Muzaffer Şevkı, Arif İsmet, radyoloji doçenti Tevfik profesörlüğe terfi etmişlerdir. Kendilerini tebrik eder, muvaffakıyetler dileriz.

Askere gönderilecek hediyeler ücretsiz nakledilecek

Münakalât Vekâleti, talim için silâh altına alınan ve muvazzaf hizmetlerini yapmakta olan askerlerimize gönderilecek her türlü hediye ve eşyaların ücretsiz nakli hakkında bir kanun projesi hazırlanmaktadır.

Sıvas - Erzurum istikrazı

Ankara, 3 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, Sivas - Erzurum istikrazının 5,5 milyon liralık 7 nci ve son tertibinin süskripsiyonu da diğer tertiplerde olduğu gibi halkın ve müessesatın gösterdiği rağbet neticesinde muvaffakıyetle kapanmıştır.

Rasgele

Kısa cevap

YİNE pazar günü Akşam'ın Ali ile Velisinde Alinin: "Nereye?" sualine Veli cevap veriyordu

"— Siyah perdelik bez, yahut, yahut siyah kâğıt almaya... Malûm ya bu gece mühlet bitiyor, evlerden dışarıya ışık sızmıyacak.."

Alinin yerinde ben olsaydım muhavereyi uzatmamak için, şöyle, kestirme bir cevap verirdim:

— Bugün pazar... Dükkânlar kapalı, zahmet buyurma...

Buna, belki Veli:

— Bugün fevkalâde tarafından açık..

Diye cevap vermiş bulunsaydı, ona da şöyle derdim:

— Hayır.., Bu yanlış bir havadis.

Kuru meyve yalnız hurma mıdır?

BİR gazetede, Bağdad'ın bir den hurma istediği yolunda bir levha gözüme ilişti de metnini okudum. Gördüm ki hurma denen şey kuru meyvadır. Hurmanın kuru meyva olduğunda şüphe yok amma, kuru meyva yalnız hurma mıdır?

B.

Ellerinde erzak bulunanlar

Yarın akşama kadar beyanname ile bildirecekler

Mıntaka ticaret müdürlüğü topdancı, yarı topdancı ... gönderdiği bir tamimde zahire maddelerinin ... meye tabi tutulduğunu ... mektedir. Beyannameye tabi maddeler şunlardır:

Pirinç, Bulgur, darı, kuru fasulye, mercimek, mısır, nohut, zeytinyağı, kuru üzüm, beyaz peynir, kaşar peyniri, ve sabun. Ellerinde bu maddelerden bulunanlar yarın akşama kadar beyanname ile bildireceklerdir.

Ölüm, Doğum

ŞEHRİMİZ tacirlerinden Hasan Ali Öğütmen'in eşi Vesime Öğütmen vefat etmiştir.

Cenazesi bugün Osmanbeydeki evinden kaldırılarak ebedi makberesine defnedilmiştir.

***

TÜRKİYE İş Bankası muhasebei umumiye müdürü Mehmet Erer kalb sektesinden, vazife ile bulunduğu Vize'de ölmüştür. Cenazesi Vizede arkadaşları ve dostları tarafından kaldırılarak defnedilmiştir.

***

EDİRNE mektupçuluğundan mütekait, Edirne kız muallim mektebi müdürü Rebia Yarkın'ın pederi Tevfik Yarkın vefat etmiştir. Bugün Fatih Çarşambasında Lokmacı sokağında 28 numaralı hanesinden kaldırılarak öğle namazı Fatih camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıdaki aile makberesine defnedilmiştir.

Sabah gazeteleri ne diyor?

Yeni Sabah

Hüseyin Cahit Yalçın, "Almanyanın plânı,, başlıklı makalesinde, Almanyada son zamanlarda görülen diplomatik faaliyetin askeri sahada karşılaşılan muvaffakiyetsizlikler neticesi olduğu hakkındaki tahminlerin hiç te esassız addedilemiyeceğini kaydederek Fransa, Romanya ve Macar devlet adamlarının Berlinde Hitlerle konuşmaları, Alman ve İtalyan hariciye nazırlarının bu iki memleket arasında mekik dokumaları, Bulgar kralının tayyare ile Berline seyahati ve Molotof - Hitler mülâkatından sonra Sovyetler birliği ile gizli ittifak bağları mevcutmuş zannını uyandıracak dolambaçlı gayretlerin Almanyanın yapmak istediği büyük bir sulh taarruzunun hazırlıkları olduğunu yazıyor.

Çünkü Almanyanın uzun sürecek bir harbi kolay kolay göze alması mümkün değildir. Yapılacak sulh taarruzunun müsmir olması ve harbi bitirmesi için hiç bir ciheti eksik bırakmamak istiyor.

Hüseyin Cahit Yalçın, harbin zuhuru sebeblerini hatırlattıktan sonra diyor ki:

"Bugün Almanya dünyayı istilâya kalkmış, hak ve söz tanımaz, insaf bilmez bir mütearrız mevkiindedir ve garp demokrasileri de küçük milletlerin, kendilerinin ve medeniyetin istinatgâh ve temeli olan ahlâki kanunları müdafaa eder bir vaziyettedir. İngiltere efkârı umumiyesi ancak böyle yüksek bir prensip namına harbe taraftar olmuştur. Bugün Birleşik Amerika efkârı umumiyesi İngiltereye her türlü yardımda bulunuyorsa, hattâ harbe iştiraki bile düşünmeğe başlıyorsa sebebi garp demokrasilerinin müdafaa ettikleri davanın yüksekliği ve kudsiyetidir. Harp harici kalmış memleketlerde İngiltereye karşı beslenen muhabbetin, İngilterenin galebesi lehinde izhar edilen temennilerin yegâne sebeb ve hikmeti de İngiliz davasının bütün hür milletlerin davasına tamamen uygun olmasından ibarettir.

Almanya yapmak istediği siyasi tertibatı ile İngilterenin elinden işte bu silâhı almak ve İngilterenin harp gayesini ortadan kaldırmak istiyor. Filhakika, mevcudiyet ve istiklâlleri müdafaa edileceği söylenen küçük devletler Almanya ile birleşirlerse, beraber yaşamağa karar verirlerse, Almanya tarafını iltizam ederlerse ve Almanyadan hiçbir şikâyetleri olmadığını ilân eylerlerse İngiltere hükûmeti garip bir mevkide kalmaz mı? İngiliz efkârı umumiyesi o zaman: Biz neye harp ediyoruz? Ortada Almanyadan şikâyetçi bir millet yok. Hepsi mukadderatlarına razı, hattâ bundan memnun. Bize ne oluyor, demez mi?

İngiliz efkârı umumiyesi böyle bir tereddüde düşürüldükten sonra, Hitler eski nakaratı tekrar ederek İngiliz milletine karşı hiçbir düşmanlığı olmadığını, İngilizlerin deniz hâkimiyetlerine itiraz etmediğini, İngiliz müstemlekelerine dokunmıyacağını söyler ve sulh teklif ederse İngiltere hükûmeti için harbe devam etmek zorlaşabilir.

İşte zannediyoruz ki Almanyanın şimdi yürütmekte olduğu hesap budur ve tatbikat çalıştığı plân da bundan ibarettir. Bu plânın zayıf noktaları çoktur. Küçük milletler Avrupa nizamını kabul ederek boyunduruğa girseler bile, bu hareketlerinin hakikî bir arzu ve ihtiyar mahsulü olduğunu bize hiçbir şey temin edemez. Hakiki bir anlaşma ancak tamamen hür ve müstakil devletler arasında, hiç bir işgal ve cebir ve tehdit olmadan vukua gelebilir ve muteber sayılabilir. Almanya da bunu bildiği içindir ki zevahiri kurtarmağa çalışıyor. Faal, mahirane bir propaganda, plânın kusurlu taraflarını, zayıf noktalarını gözden az çok saklayabilir. Bu ümit Almanyaya siyasi plân mesaisinde devam için bir müşevvik hizmetini görüyor. Fakat biz askeri plân gibi bunun da akamete mahkûm kalacağı kanaatindeyiz.„

Vakit

Asım Us, "Mareşal Petenin çektiği ıstırab,, başlıklı makalesinde, Hitler le görüşmek üzere Berline davet edilen Fransa hariciye nazırı Lavale Mareşal Petenin bu seyahat için müsaade etmediği haberini mevzuubahs ederek, eğer bu haber doğruysa Almanların Fransa ile velevki zahirî bir şekilde kurmak istedikleri işbirliği projesinin de suya düştüğüne hükmedilebileceğini kaydederek Alman - Fransız mütarekesini hatırlatıyor ve Mareşal Petenin radyodaki son konuşmasını zikrederek bu sözlerinden Mareşalın Hitlerden beklediği tarzda bir anlaşma temayülü bulamamaktan mütevellit bir kalb ıstırabı içinde bulunduğu anlaşıldığını yazıyor.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " " 24370
İlân " : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 "	14.00 "
3 aylık	4.00 "	8.00 "
1 aylık	1.50 "	3.00 "

Basıldığı yer: Vakıt matbaası

Ajansların Dili

İNGİLTEREYE HÜCUMLARIN ARTMASI İHTİMALİ

İtalyanların Yunanistana yaptıkları taarruzda uğradıkları muvaffakıyetsizlik bütün dünya gazetelerini işgal etmekte devam ediyor. Bu hususta İngiliz gazeteleri de her gün sütunlarca makaleler yazmaktadır. Bu arada Taymis gazetesinin dünkü başmakalesi şayanı dikkat bazı mutalealar ileri sürmektedir:

"İtalyan takviye kıtalarının harp sahasına vasıl olmasına ve bunun neticesi olarak İtalyan mukavemetinin artmış bulunmasına rağmen Yunan kıtaları ilerlemekte devam ediyorlar. Görice'den kuş uçuşu ile 20 mil mesafede olan Pogradeç şehri Yunanlıların eline düşmüştür. Avlonya, ağlebiihtimal işe yaramıyacak bir halde olduğu için İtalyanlar bütün münakalelerini Draç üzerinden yapmak mecburiyetindedir. Gelecek günler zarfında İtalyanların bütün cenubî Arnavutluğu tamamiyle tahliye ederek Şkumbi nehrinin şimaline çekilmeleri muhtemeldir. Bu halde Ayasaranda limanı Yunan ordusunun garp cenahı beslemek hususunda istimal edilecektir.

Yunanistan, kendini böyle kahramanca müdafaa edecek yerde, teslim bile olmuş olsaydı Grid adasının İngiliz kuvvetleri tarafından işgali İngiltere için kıymet biçilmez bir fayda tesis edecekti. Fakat bu cesurane müdafaa ve şeciane mukabil taarruz sayesinde İngiliz kuvvetleri daha çok büyük menfaatler elde etmişlerdir. Bugün müttefik olan İngiltere ve Yunanistan harp zamanının alelâde bir meselesi karşısında bulunmaktadır. İtalyanlara indirmekte oldukları darbeler, Duçenin askerlerindeki maneviyat bozukluğunu bir kat daha arttırmakta ve kendilerini toplamaları için fırsat ve takat bırakmamaktadır.

Diğer taraftan bir zırhlı fırkasının Arnavutluk sahili üzerinden yapacağı bir taarruz da İtalyanın hattı hareketi üzerinde maddî ve manevî ayrı bir tesir husule getirebilir. Yunan neferi kendi muvasala hatlarını elde tutmak mecburiyetindedir. Mevcut yegâne şimendifer cepheden 80 mil uzakta ve Florinanın şarkındadır. Bu sebeple yaralılar ve hastalar hastahaneye varıncıya kadar uzun seyahatlara tahammül etmek zaruretinde bulunuyorlar. Bu mesele harp sahasında bulunanlar ve karar verebilmek için her türlü malûmata malik olanlar tarafından halledilebilir.

General Papagos ihtiyatlı ve aynı zamanda azimkâr bir kumandan şöhretini haizdir. Bugünkü günde anlaşıldığına göre, general Papagos Strugayı işgal etmek hedefini takip etmektedir. Buna vasıl olursa Elbasan tehlike altına düşecektir.

Diktatörler kendi fikirlerini saklamak hususunda birer üstat olmalarına rağmen, bugün anlaşılıyor ki Musolini Yunan meselesini kendi kendine ve Hitlerden yardım almaksızın halletmek gayesindedir. Çünkü imdat almak demek mihverin diğer rüknü ile zahiren olsun mevcut olan müsavat nazariyesine veda etmek demektir. Almanların aksülâmellerini tahkik ise daha güçtür. Herkes Hitlerin şimdiden Balkanlarda vurmak veyahut bırakmak şarka kuvvetli imdat gönderilmesine meydan bırakmamak üzere İngiltereye karşı [illegible] tazyiki arttırmakla beraber bu merakla sormaktadır.

(Devamı 6 ncıda)

Şehreter

TELGRAF-RADYO

Macar hariciye nazırı

Yakında Belgradı ziyaret edecek

Belgrad, 3 (A. A.) — Stefani bildiriyor:

Macar hariciye nazırı Kont Csakyi'nin çok yakında Belgradı ziyaret edeceği zannedilmektedir.

Her ne kadar bu ziyaret resmen bildirilmemiş ve Yugoslav gazeteleri de bir Macar parlâmento heyetinin yakında Belgrada geleceğini yazmakla iktifa etmişlerse de siyasî mahfiller Kont Csakyi'nin seyahatine hususî bir mana atfetmektedirler. Bu ziyaret Belgradla Budapeşte arasındaki iyi komşuluk münasebetlerine işaret edecek ve yeni Avrupa nizamından sonra Balkanların vaziyetinin gözden geçirilmesi fırsatını verecektir. Macaristan üçler paktına iltihak ettiğinden bu gözden geçiriliş daha büyük bir alâka uyandıracaktır.

İngiltereye tayyare hücumları dün fazla olmadı

Londra, 3 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin bu akşam neşrettiği tebliğ:

Bugün İngilterenin şark ve cenubu şarkî bölgeleri üzerinde münferit düşman tayyareleri tarafından uçuşlar yapılmıştır.

Bu tayyarelerden bazıları Londra mıntakası üzerinden uçarak civara bombalar atmışlardır. Sussex kontluğu ile şarkî İngiltere üzerine de bombalar atılmıştır.

Londra, 3 (A.A.) — Hava ve dahilî emniyet nezaretlerinin tebliği:

Southampton'a karşı yapılan hava hücumları esnasında harekâtın vüs'atine nazaran insanca zayiatın az olduğu tebayyün etmiştir.

Cumartesi ve pazar günleri yapılan akınlar esnasında ölü ve ağır yaralıların umumî adedinin 370 den ibaret olduğu anlaşılmıştır.

Fransada harp tahribatı

Vişi, 3 (A.A.) — Harbin, demiryollarına, köprülere ve tünellere iras ettiği zarar bir milyar frank tahmin edilmektedir.

Tahribatın vüs'at ve vehametine rağmen yeniden imar işleri müsait bir safhada cereyan etmektedir. Alman son malûmata göre, bu köprü ve tünellerde bomba ve dinamitlerle açılan 1690 gediğin yüzde doksan dokuzu tamir edilmiş olduğu gibi işe yaramıyacak bir hale gelen 40,000 kilometrelik elektrik kablosu da tamir olunmuştur.

Atılan 500 köprüden 185 şi sene sonunda seyrüsefere açılacaktır.

Tahrip edilen 28 tünelden 12 si yeniden inşa edilmiştir.

Amerikan bombardıman tayyareleri

İngiltereye toplu bir halde muntazaman teslim ediliyor

Baltimor, 3 (A.A.) — Amerikan pilotlarından Huçinson, İngiltereye muntazaman Amerikan bombardıman tayyarelerinin toplu bir halde teslim edilmekte olduğunu ve tayyarelerin ârızaya uğramadan Şimalî Atlantikten geçerek İngiltereye götürüldüklerini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

"— Her tayyarede 2 pilot ve 1 telsizci bulunmaktadır. Teslimat Amerikalı, Kanadalı ve İngiliz olmak üzere tahminen 60 pilot ve otuz telsizci tarafından yapılmaktadır.

Her pilot ayda bir defa uçmakta ve vapurla dönmektedir. Lockheed Hudson tipinde fevkalâde seri bombardıman tayyareleri ilk partide teslim edilmiştir. Tayyarelerin hepsi İngiliz tayyare meydanlarına inmektedir.,,

GECE FOTOĞRAF ALINMASI

Vaşington, 3 (A.A.) — Birleşik Amerika hava işleri komitesi, geceleyin tayyareden fotoğraf alabilen yeni bir âletin İngiliz hava kuvvetlerine verilmesini kararlaştırmıştır. 15 senelik çalışmalar neticesi keşfedilmiş olan bu âlet, manyezyom ile alman gece fotoğrafları tertibatını havi bulunmaktadır. Bu âlet, hedefleri tayin ve hasaratın fotoğraflarını almak hususlarında İngiliz hava kuvvetleri için çok kıymetli olacaktır.

Küçük Haberler

* Londra, 3 (A.A.) — Buckingham sarayından resmen bildirildiğine göre, kral, Avustralya hükûmetinin tavsiyesi üzerine, Avustralya umumî valisi Lord Govrienin vazifesinin önümüzdeki kânunusaniden itibaren bir senelik yeni bir müddet için temdidini tasvip etmiştir.

* Marsilya, 3 (A.A.) — Yanında Peyrouton olarak dün akşam saat 22 de Vişiden hareket eden mareşal Peten, Arlesde ufak bir tevakkuftan sonra bu sabah 9,30 da Marsilyaya muvasalât etmiştir.

* Cezair, 3 (A.A.) — Fasta teftişlerine devam eden general Veygand, dün, Meknesi ziyaret etmiştir. Cezair umumî valisi amiral Abrial da Vişiden tayyare ile Cezaire dönmüştür.

* Helsinki, 3 (A.A.) — Amerikanın Moskova büyük elçisi Steinhardt bugün Helsinkiye muvasalat etmiştir. Büyük elçinin bu seyahati hususî mahiyettedir.

* Tokyo, 3 (A.A.) — D.N.B. ajansının öğrendiğine göre, Japonya ve Mançuko yeni Nankin hükûmetini resmen tanıdıklarından bu hükûmet tarafından Japonya ve Mançukoya yakında büyük elçiler tayin edilecektir.

Yugoslavyada müthiş fırtınalar

3000 aile meskensiz kaldı, bulaşık hastalıklar çıkmasından korkuluyor

Belgrad, 3 (A.A.) — Havas: Fena havalar Yugoslavyanın her tarafında ciddî kazalara ve hasarlara sebebiyet vermiştir. Fırtınadan biri Yugoslav ve biri de İtalyan olmak üzere iki vapur batmışsa da mürettebatı kurtarılmıştır.

Bosna'da Karadağ'da, Cenubî Sırbistan'da fazla kar yağdığından otomobiller işlememiştir.

Şimalî Bosna'da su baskınına uğrıyan mıntakada ayrıca soğuklar da müthiş tahribat yapmıştır.

Baç bölgesinde binden fazla ev yıkılmış, iki bin kadar ev oturulmaz hale gelmiştir.

Bu mıntakada bulaşık hastalıklar çıkmasından korkulmaktadır. Çünkü kuyular kirlenmiştir,

İtalyan tanklarının geri sürati

İleri süratlerinin altı misli fazla!

Londra, 3 (A. A.) — Daily Telegraf gazetesinin Nevyork muhabiri de sansür meselesine temas ederek şöyle demektedir:

Sansür meselesi Amerikan gazeteleri tarafından uzun uzadıya münakaşa edilmiştir. Bunların vardıkları netice, Nevyork Times gazetesinin Londra muhabiri tarafından şu suretle telhis edilmektedir:

İngiltere sansürü elinde bulunan kuvveti, hâdiselerin düşman eline geçmesini menetmekten başka hiçbir gayede kullanmamıştır. İngilizler bir daha ricat etmeleri imkânı olmıyan bir yol takip etmektedirler. O yol da doğru söylemektir. Amerikalı okuyucular bazı teehhürlere rağmen, vaziyetten haberdar edilmektedirler. Onlara belki göndermesine müsaade edilmiyen gülünç bazı vakalar olmuşsa da bunların da telgrafla çekilecek kadar bir kıymetleri yoktur.

Bu gülünç hikâyeler arasında bugün Londrada naklolunan bir tanesi vardır ki aynen yazıyoruz:

Yunanlılar, ricat halinde bulunan İtalyan ordusu tarafından bırakılan bir çok harp malzemesi ve bu meyanda tanklar iğtinam etmişlerdir. Başka mamûlâttan olduğu için nasıl işlediğini bilmedikleri bu tankları tecrübeettikleri vakıt bu arabaların birinci vitesleri ile saatte ancak beş mil, ikinci vitesleri ile ise saatte on mil katedebildiğini görmüşler ve geri süratini tecrübe ettikleri vakıt tankların birdenbire saatte 60 mil sür'atle fırladıklarını hayretle temaşa eylemişlerdir.

Gününe Göre

SULH MUTFAĞI VE PATATES!

TEKLİFSİZ bir dostumu evinde ziyarete gittim. Beni mutfağa soktu. Teldolabının üstündeki sepette iki beyaz ve şişman okkalık duruyor, dolabın, içinde kaşar peyniri, bir tabak kavrulmuş kıyma, bir parçası eksilmiş bir paket tereyağı görünüyordu. Rafta biri vişne, öbürü çilek iki kavanoz reçel... Tel örgü sepet yarısına kadar yumurta dolu.. Yerde bir kap içinde mevsimin sebzeleri, bir kese kâğıdının içinde üzüm.. Pencerenin kenarına beyaz ve yeşil sabun kalıpları dizilmiş!.. Ocakta yanyana iki tencere kaynıyor!..

Gözlerimden ne demek istediğini anlıyamadığımı sezen orta halli dostum:

— İşte kuvvetli ve azimkâr bir milletin sulh içinde yaşıyan bir ailesinin mutfağı budur, dedi.

Sonra gazetede okudum. Avrupanın en bolluk bir memleketi olan Fransaya, şimdi Almanlar patates gönderiyorlarmış!...

KUNT

Evliya Çelebînin sergüzeştleri

Yazan:
Ahmet Bülent KOÇU

Hosetvar kalesinde zincire vurulmuş bir Macar asilzadesi, Macar beylerinden Apafi Mihal'in Türkler tarafından Transilvanya kralı ilân edilmesi ve Apafi'nin Türk askerine ziyafeti..

HİCRÎ 1071 yılı... Transilvanyada kanlı bir buhran hüküm sürmektedir. Macarlar iki büyük fırkaya ayrılmışlardır: Bir kısmı, Türk himayesi bir krallık olan Transilvanyanın aynı halde devamını ve Türk himayesini Macarlar için bir mesut çağ olarak görmektedirler. Bir kısmı da, Avusturya imparatorunun yalan tahrikâtına âlet olarak, Avusturyanın yardımı ile isyan etmişlerdir. Bu büyük isyanın lideri olan kral Rakoci Görge öldürülmüş, taraftarları Kemeni Yanuş'u müstakil Transilvanya kralı ilân etmişlerdir. Fakat Türk ordusu Transilvanyaya girmiş, Kemeni Yanuş kaçmıştır.

Macar menfaatlerini Türk himayesinde gören fırkanın içinden Transilvanya krallığına, bir çok namzetler vardır: Elomi oğlu, Haller Gobor ve Apafi Mihal gibi...

Şimdi, Türk ordusuyla beraber Transilvanyaya giden Evliya Çelebiden yeni bir sergüzeştini dinleyelim:

"... Kış gelirse bütün işler geri kalacaktı. Siyavuş paşanın kardeşi Abaza Sarı Hüseyin paşa Tamşuvar askeri ile ve serdar kethüdası Hasan ağa da kırk bayrak sekban ve Sarıce askeriyle kralı getirmeye memur oldular. Ben de Hüseyin paşa ile beraber yola çıktım.

"Üç gulâmım ve altı çakal atlarımla: "Ayâ!.. Tige nehrine yandan geçmek mümkündür?" diye müşavere edip Tisenin meşrak tarafına yukarı altı saat gittim. Bu mahalden geçilir diye canımızı Allaha ısmarlayıp herkes arkadaşlarile helâllaşıp silâhlarını arkasına bağladı. Bazı iş görmüş, çeteye girmiş gaziler silâhlarını tulumlara ve sazdan sallara koyup, on bin bahadır yiğitler, yirmi beş bin atlar, Allaha sığınıp Tisene ayak vurup yüzerek can pazarına düştüler, karşı yakaya geçtiler. Tisen nehri gerçi Tuna ve Fırat kadar geniş ve derin değildir ama divane ve coşkun akar nehirdir. Ancak on yedi kişi şehit oldu. Bu mahalde bir zaman oturup herkes esvabını kurutarak atlara bindiler. O âzim sahrada sekiz saat mamur kasabaları, köyleri ve bağlar, bahçeleri geçip Hosetvar kalesine geldik. Kaleyi uzaktan temaşa edip cümle gaziler bir top menzili alarga durduk. Sonra kaleye iş görmüş, iyice macarca bilir iki adam gönderdik. Yarım saatten sonra kale tarafından bir toz belirdi. "Bu ne ola?" derken on bin miktarı pürsilâh ahali gelip Hüseyin paşa huzuruna pervasız, korkusuz girerek dediler ki: "Bak a Türkler!.. Siz buraya ne cür'etle geldiniz... Muradınızı bildirin!" Bunun üzerine serdarımız Hüseyin paşa: "Serdarımız Ali paşadan kale kumandanınıza nâme vardır." dedi. Başları olan adam: "Sizden birkaç adam bizimle gelsin, nâmeyi kumandanınıza versin. Ama sizler bu mahalde kalırsınız ve top altına gelmiyesiniz" dedi. Hüseyin paşa, Budin âyanından Hüseyin Odabaşı ve Mustafa Odabaşıyı ve beni on kişi ile atlarımıza bindirip ve nâmeyi verip gönderdi. Onlar önümüze düşüp kaleye vardığımızda ve Aruş kapısını açıp iki tarafı temaşa ederek büyük hisar dibine vardık. Hendek kenarında atlarımızdan inip [illegible] şimiz atlar yanında kaldı. Kö[illegible] ayak bastığımızda öbür [illegible] silâhlarımızı alarak gözlerimizi [illegible] layıp ellerimize yapışıp tam [illegible] yak merdiven çıktığımızda gözleri mizi açtılar. Bir divanhanede iskemleler üzerine oturup Tisen sahrasını ve Tisen nehrini, yalıları cümle kariye ve kasabaları seyrettik. Kumandan gelip "hoş geldiniz!" dedikte nâmeyi verdik.

İçindeki kelâm malûmu oldukta derhal Zlomi oğlunu getirdip "[illegible] mudur krallığa istediğiniz?" dedikte Zlomi oğluna baktık ki ayağında yetmiş okka gelir demir zencir ile yürür. Elleri bağlı, gerdanı tokalı, fakir kral oğlu, hem kale sahibi ve hem mahpus imiş. Kumandan itti: "Osmanlı devleti böyle divaneyi kral edip Transilvanyayı nasıl muhafaza eder? Bizim kralımız Kemeni Yanuşun nesi vardır?" Bunun üzerine Hüseyin Odabaşı: "Kemeni Yanuşun krallığından padişahın haberi yoktur. Kanun üzere kral değildir. Bir zorba âsidir. Bu sefere onun için geldik. Ama bize karşı gelmeyip kaçıp gezer. Bu Zlomi oğlunu verin kral edelim!" dedikte kumandan gazaba gelip fakir Zlomi oğlunu kaleden aşağı atmayı ferman etti ama patrikler rica edip

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Görünmiyen Harp: BEŞİNCİ KOL

Yazan:
VLADMİR SABAT

49

Böyle bir şey de elde edilemedi.

Nihayet, gayet geniş ve uzun uzadıya yaptığımız tahkikat neticesinde Gavler ismindeki adamın Çekoslovakyada bir cam fabrikatörü olduğunu tesbit edebildik.

Binaenaleyh bu yoldan da hiç bir şey elde edememiştik. Maamafih, bu husustaki inatçı çalışmalarımız ve gayretlerimiz nihayet bir sürprizle ilk meyvasını verebildi.

Şatoda elde ettiğimiz hizmetçi bir gün ajanlarımıza üzerinde Novonik gizli tedhiş cemiyetinin işareti olan ve 16 ncı asır Polonya şövalyelerine mahsus kılıçların haçlı sapını temsil eden rumuzun bulunduğu bir kâğıt parçası getirip teslim etmişti.

O vakit, bu antika meraklısı asilzadenin de ya Novonik tedhiş cemiyetine mensup veya bu cemiyetle her hangi bir münasebeti bulunduğunu öğrenerek hayret ettim.

Ve esas itibariyle bu adamın mutlaka Kontes Valeska ile de bir münasebeti olduğunu kabul ettiğim için Valeskanın da bu tedhiş cemiyetile bir alâkası bulunabileceğini düşünmek mecburiyetinde kaldım.

Halbuki Valeska bu sırada yeni nakledildiği askerî tevkifhaneden tevkifhane müdüriyetine bir şiddetli mektup yazarak haksız yere hapis ve ihtilâttan menedildiğini, eğer tahliye olunmazsa açlık grevi yapmak kararında olduğunu bildirmişti.

Tevkifhane müdürü Valeskanın bu mektubunu derhal bana göndermişti.

Bu mektubu iyi bir fırsat addederek Valeska ile şu esrarengiz Novonik tedhiş cemiyeti hakkında açıkça görüşmiye karar verdim ve Valeskanın şikâyet mektubunu yazdığı günün ertesi günü, akşam üzeri, kendisini askerî tevkifhanedeki hususî dairede ziyaret ettim.

Valeska beni görünce son derece hayret etmiş gibi göründü.

Bu son derece cazip ve esrarengiz kadının yüzünün hayli solgunlaşmış olduğunu gördüm.

Mevkuf olmasına rağmen gayet iyi bakıldığı halde Valeskanın yüzündeki bu solgunluk onun içten içe büyük endişelerle muztarip olduğu zannını uyandırmaktaydı.

Valeska benim odasına girdiğim zaman gösterdiği sahte hayretten sonra kaşlarını çatarak, harikulâde kindar bir yüzle ayağa kalktı ve âdeta kininden titreyen bir sesle:

— Eğer henüz medenî haklardan ıskat edilmiş bulunmuyorsam, sizi, burada herhangi bir sebeple kabul etmekte mazurum?..

Dedi.

Bütün soğukkanlılığımla yanına kadar yürüdüm.

— Valeska! dedim. Hayır! Medenî haklarınızdan henüz ıskat edilmediniz!.. Fakat beni kabul etmemek hakkına malik değilsiniz!..

Valeska, ayakta, nefretle yüzünü çevirdi:

— Beni istiçvaba mı geliyorsunuz? Bu hareketinize ancak gülerim!..

Dedi.

Fakat hiç gülmüyordu,

Ben gülmiye çalıştım.

Filhakika, Valeska harikulâde metin, cüretkâr ve son derece zekî bir kadınla böyle bir vaziyette görüşmek teşebbüsü gülünecek bir hareketti.

Fakat Valeskayı sarsmak için zihnimde en tesirli olabileceğine hükmettiğim plânımı hazırlamış bulunuyordum.

Bana yüzünü çevirmiş olan Valeskaya gayet soğuk ve kat'î bir sesle:

— Kısa konuşacağız, Valeska!.

Dedim.

Valeska yüzünü döndürmeden son derece hiddetli bir sesle cevap verdi:

— Emir mi veriyorsunuz?..

— Hayır!..

— O halde?...

— Yalnız bir dakıka beni dinliyeceksiniz!..

— O kadar mı?..

— Hemen hemen....

— Peki, söyleyin!.. Sizi dinliyorum!..

Valeska siyah ve uzun kirpikli gözlerinde şimşekler parlıyarak döndü ve lâkayt bir tavırla yüzüme bakmıya başladı.

Tesirini tamamiyle yapabilmesi için bir müddet sustuktan sonra birdenbire:

— Valeska! dedim.. Sizi kurşuna dizdireceğimi biliyor musunuz?..

Valeska titredi.

Fakat karşımda, sanki hiç fütur getirmiyormuş gibi, bir taş sükûtu ile durmıya çalışıyordu.

Ben, kelimeler üzerine basarak, aynı tok ve kat'î tavırla devam ettim:

— Evet, Valeska!.. Sizi kurşuna dizdireceğim!.. Bunu da size bir cellât gibi değil, hattâ bir hâkim gibi de değil, fakat bütün bir Polonya milleti namına konuşarak söylüyorum!..

Valeskanın etli dudakları bembeyaz kesilmişti. Birdenbire kinden titreyen bir sesle:

— Üzerinize cellât vazifesini mi aldınız?.. Ne demek istiyorsunuz?.. Beni burada tehdide kanunî hakkınız yoktur!..

Dedi. Güldüm...

(Devamı var)

Işıkların maskelenmesi

(Baş tarafı 1 incide)

tayyarelerle havada kontrol edecektir. Kontrol âlarm işareti verilmek suretile yapılacaktır.

Otomobillerin iyi maskelenmedikleri görülmüş ve dün vilâyetten şu tebliğ yapılmıştır:

1 — Motörlü kara nakil vasıtaları ön büyük lâmbalarının camları içeriden Sümer Bank kâğıt fabrikasının siyah renkli kâğıtlariyle kâğıtlanacak ve lâmba camlarının şekline ve lâmbaların duruş vaziyetine göre merkez noktasından 2 santimetre aşağıdan itibaren lâmbanın alt kenarı arasında genişliği 1 santimetre ve uzunluğu 8 santimetre olmak üzere lâmbanın tabiî ziyası intişar edecek surette ufkî bir kısım açık bırakılacaktır.

2 — Lâmbaların iç parlak kısımları ile tsop lâmbaları mat kâğıt veya kauçuk beyaz renkte kâğıtlar yapıştırılmak suretiyle parlaklığı izale edilecektir.

3 — Motörlü nakil vasıtalarının arkadaki tsop lâmbaları 1,5 santimetre kutrunda yuvarlak bir delik açık bırakılmak suretile camlarının içerisinden siyah kâğıdla maskelenmesi mecburidir.

4 — Arka plâkaları tenvir eden lâmbalarla, otomobilin içindeki lâmbaların ve taksimetre lâmbalarının yalnız mavi ışık verecek şekilde olmaları mecburidir.

5 — At arabalarının camlarının mavi renge boyanması mecburidir.

İtfaiye arabalarının ışıkların maskeli olmasından dolayı yangına gitmekte müşkülât çekmekte ve teahhur etmekte oldukları görülerek bunların vazife esnasında maskelenmemesi için emir verilmiştir.

---

kurtardı. Yine zindana gönderirken hemen Hüseyin Odabaşı Zlomi oğluna sarılınca kumandan elindeki meç ile Hüseyin ağanın oyluğundan vurup yaraladı. Yine gözlerimizi bağlayıp dışarı çıkardılar. Sonra gözlerimizi açıp ellerimize birer top çuha ve kumaş ve ellişer altın ve adamlarımıza ellişer kuruş verip yolladılar. Biz dahi mağmum dönüp Hüseyin paşa ile beraber olan on bin askere mülâki olduk. Hüseyin ağanın yarasına merhem sarıp vakayı Hüseyin paşaya bir bir anlattık.

(Nihayet ertesi yıl, Apağı Mihal maiyeti ile Türk ordusuna gelmiş ve serdar tarafından Transilvanya kralı ilân edilmişti. Bu vakaya da şahit olan Evliya Çelebi gördüklerini şöyle anlatır.)

1072 yılı Muharreminin ikinci cuma günü, merhum Sultan Süleymanın üç yaşında kral yapıp işi validesi İlinaya teslim ettiği Betlen ahfadından Apağı Mihal namında bir şeyhzade gelip Transilvanyadan padişaha iki bin kese tahsil edeceğini taahhüt edip, ve Kemeni Yanuşu her nerede bulursa hakkından gelmiye ahdetti. Ama serdar bunu beğenmeyip fikri Haller Gabor tarafında idi: "Bu kral olamaz!" dedi. Ama Melek Ahmet paşa "Vallah bu iyi kral olur, zira Sultan Süleymanın bu aileye nazarı vardır" dedi, Muhzir ağanın başından famürlesini alıp kral olacak gencin başına koyup bismillah diyerek serdarın elini öptürdü ve bir iskemle üzerine oturttu. Arkasından fâtiha okundu. Apağı Mihal kral oldu. Çavuşbaşı ve divan çavuşları "Mübarek olsun!" diye bağırdılar.

Kral iskemleden kalkarak vezir ve mirmiranların ellerini öptü. Sonra mevcut kumandanlar kralın elini öperek biat ettiler.

Bundan sonra Transilvanya kralı umum Osmanlı askerine âzim bir ziyafet çekti ki mislini gözle görmemiştir. Ekser nimetleri ekmek, çörek, boğaça, has beyaz ekmekler idi. Çemenli vadi üzerine kilimler döşendi. Üzerine ekmekler konulu. Kırk adet has ve beyaz ekmeklerin her birini birer çift sığır arabalarına koyup getirdiler. Üzerleri yumurtalı, çörek otlu, karanfil ve katülelli yağlı çöreklerin hesabını Allah bilir. Üç yüz adet sığır, koyun, kuzu, tavuk ve güvercin kebapları vardı. Tam üç bin koyun üç bin kuzu idi. Yüz kazan bulgur pilâvı, yüz kazan yoğurtlu bulgur çorbası vardı. Bu diyarda pirinç bulunmaz. Vezirlerin önünde olan sofrada bin sahanda çeşitli nimetler vardı. Üç gün, vezirlerin aşçıları krala gidip bu yemekleri pişirmişlerdi. Paşaların sofrasında nice yüz afitap misal kral ve kumandan oğulları cam ve billûr ve necef ve fağfur kâselerle su ve şerbet dağıtırlardı. Yemekten sonra gazilere üç yüz fıçı bal şerbeti ikram olundu."

AHMET BÜLEND

Bulgar hariciye nazırının nutku

(Baş tarafı 1 incide)

beklenen nutkunu Sobranyada söylemiştir.

Nazır evvelâ Bulgaristanı harp dışında bulundurmak, Bulgar milletine sulhu temin etmek ve memleketin emniyet, istiklâl ve hayatını, hak ve menfaatlerini muhafaza eylemek hususunda hükûmet tarafından yapılan beyanatı hatırlatmış ve hükûmetin bu vaadini tutabildiğini ve her zaman bu siyasete sadık kalacağını ilâve etmiştir.

Popof, Cenubî Dobrucanın Bulgaristana avdetinin Bulgaristan için mühim bir hâdise olduğuna işaret ederek bunun maddî ehemmiyetinden başka manevî ehemmiyeti bulunduğunu ve Bulgaristanla Mihver devletleri arasında mevcut dostluk münasebetlerini takviye ettiğini söylemiştir.

Nazır demiştir ki:

"—Craiova muahedesile bu meselenin sulh yolu ile halledilmiş olması, Mihver devletlerinin adilâne bir zihniyetle tahakkuk ettirmek istedikleri Avrupanın yeniden tanzimi işine bir nümüne olacak mahiyettedir. Bulgaristan Avrupanın yeniden tanzimi meselesinde çalışmaya her zaman hazırdır.,,

BORİS - HİTLER MÜLÂKATI

Kral Borisin Hitleri ziyareti hakkında Popof demiştir ki:

"— Bu görüşme Bulgaristanın ve en yüksek şefinin ehemmiyetine işaret etmiştir. Bu ziyaret aynı zamanda Almanya ile Bulgaristan arasındaki dostane münasebetleri bir defa daha tebarüz ettirmiştir.

YUGOSLAV - BULGAR MÜNASEBATI

Bulgaristan cenubî Dobrucanın avdetini Bulgar - Romen münasebetlerinde açılan yeni bir devir olarak telâkki eder. Cenubî Dobruca üzerindeki Bulgar haklarının Sovyetler Birliği tarafından tanılması Bulgar - Sovyet münasebetlerinin müsait bir tarzda inkişafına yardım etmiştir. Bu münasebetlerin atiyen aynı şekilde ve her iki memleketin menfaatine olarak daha ziyade inkişaf edeceğini ümit ederim.

SOVYET - BULGAR MÜNASEBATI

Bulgaristan, Yugoslavya ile olan münasebetlerini iki memleket arasında mevcut dostluk paktı çerçevesine sokmak için elden gelen her şeyi yapmıştır. Bu gayretler neticesinde münasebetlerde terakki olduğu müşahede edilmiştir. Bu münasebetlerin iki memleketi yaklaştırmağa devam edeceğini ümit eylerim.

TÜRK - BULGAR MÜNASEBATI

Bulgaristan - Türkiye münasebetleri, iki memleket arasında mevcut dostluk ve bitaraflık muahedesi mucibince inkişaf etmektedir. Türk matbuatında yükselen bazı nahoş seslere rağmen iki memleket arasındaki münasebetler, mütekabil hürmet ve dostluk esaslarına istinat etmektedir. Türk Trakyasında yapılan askerî hazırlıklara gelince, Türk hükûmeti bunların sırf tedafül mahiyette oldukları hakkında mükerreren beyanatta bulunmuştur.

İki memleket arasında mevcut iyi komşuluk münasebetlerinin istikbalde daha ziyade inkişaf edeceğine kaniim.,,

Yakın ve uzak sair memleketlere gelince, Bulgaristan hepsile ve halen mevcut harp şartlarının müsaadesi nisbetinde normal ve dostane münasebetler idame etmek arzusundadır.,,

BULGARİSTAN HARP HARİCİ

Popof nutkunu bitirirken hükûmetin Bulgaristanı harp felâketinden esirgemek hususunda gayretlerine devam edeceği hakkında teminat vermiş ve lâyık olduğu mevkii bulması için Bulgar milletinin menfaat ve haklarının emniyette bulundurulacağını beyan etmiştir. Hiç bir kimsenin bu siyasetin samimiyetinden şüphe edemiyeceğini söyliyen nazır her tehlikeye karşı kaymak için bu karışık vaziyette dikkatli ve hazırlıklı bulunulması lâzımgeldiğini ilâve etmiştir.

Popof şu sözlerle nutkuna nihayet vermiştir:

"— Memleketin her çocuğu vatan için kendini fedaya hazır olduğundan, Bulgaristanın âtisinden eminim.,,

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

NAPOLİ VE SİCİLYA BOMBARDIMAN EDİLDİ

Kahire, 4 (A.A.) — B.B.C. : İngiliz tayyareleri Napolide demiryolları bombardıman etmişlerdir. Napoli istasyonuna isabetler olmuş, 30 kilometre uzaktan görülen bir yangın çıkmıştır.

İngiliz tayyareleri Sicilyadaki üsleri de bombardıman etmişlerdir. İngilizler, büyük infilâklar görmüşlerdir. Hava bataryalarının şiddetli ateşine rağmen hiç bir İngiliz tayyaresi hasara uğramamıştır.

Bulgaristanda sun'i kauçuk imal edilecek

Sofya, 4 (A.A.) — Bulgaristanda sun'î kauçuk projelerinden bahseden Veçer gazetesi bunun için bir kanun hazırlanmakta olduğunu ve kauçuk imaline mahsus iptidaî maddelerin mahallî rusuma tâbi tutulmıyacağını bildirmektedir.

Çine yeni krediler açılacak

Çunking, 4 (A.A.) — Çunking'in salâhiyettar mahfillerden bildirildiğine göre Amerika tarafından Çine açılan krediden mada yakında diğer dost bir devlet de Çine kredi açacaktır. Bu hususta tafsilât verilmemektedir.

Lûtfü Kırdar

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğine tayin edilen Dr. Lûtfi Kırdar, bugün, bu vazifesinin ikinci yılını tamamlamaktadır. Valimiz, geçen iki sene zarfında binbir ihtiyacı yüz üstü bırakılmış İstanbul gibi bir şehrin, bütün beledî âyıplarını örtmiye çalışmış, bu mesaisi kendisine, İstanbullıların minnet ve şükran hisleri gibi kuvvetli manevî rabtalarla bağlanmasını intaç etmiştir. Doktor Lûtfi Kırdar, büyük bir vazife aşkı ile sarfettiği enerjisini, önümüzdeki yıllar için de, İstanbuldan esirgeyecek değildir. Dünya ahvalinin gittikçe nezaket kesbettiği böyle bir zamanda, şehirde yer, yer görülen imar faaliyetleri, bu kanaat ve temenninin en beliğ müeyyideleri olarak kabul edilebilir. Kendisine, İstanbuldaki vazifesinin üçüncü yılına başlarken, iki senelik hizmet ve muvaffakıyetlerinden çok daha ileri mertebelerde başarılar temenni etmek, İstanbulu seven her vatandaşın vazifesi olmalıdır.

Diğer taraftan, Türk Basın Birliği İstanbul mıntakası reisliği, hem şehrin hissiyatına tercüman olmak, hem de Örfî İdare Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal ile gazetecilerin tanışmalarına vesile teşkil etmek üzere bu akşam, Valimiz şerefine Parkotelde bir ziyafet tertip etmiştir.

Valimiz ve Komutanımızdan mada bu ziyafette C. H. P. vilâyet idare heyeti reisi ve İzmir mebusu Reşat Mimaroğlu da hazır bulunacaktır.

Amerikada sabotaj

(Baş tarafı 1 incide)

aleyhtarı faaliyetleri tahkik komisyonu reisi Martin, bu sabah radyoda söylediği bir nutukta gayet mühim bir tecrübe tayyaresi üzerinde en az beş sabotaj hareketi tesbit edildiğini beyan etmiştir. Tayyarenin ait olduğu fabrikanın ismi zikredilmemiştir. Bu sabotaj hareketleri tayyare havalanmadan evvel meydana çıkarılmış ise de, tesbit edilemiyen yeni bir hareket neticesi olarak bu tayyare tahrip edilmiştir. Son zamanlarda yapılmış olan tahrikât, bir Alman nazi grupunun bu tayyare fabrikasında çalışmakta olduğunu meydana çıkarmıştır.

General Antoneskonun nutku

(Baş tarafı 1 incide)

Evvelâ 1918 - 1919 Romen millî muhafızlarının kumandanı general Plad söz alarak demiştir ki:

"— Bugünkü gençliğin Romen milletinin itibarını iade edeceğinden eminim.,,

1918 - 1919 Transilvanya Romen millî muhafızlarının eski muharipler birliği reisi Dr. Dumitrahco da şöyle demiştir:

"— Romen milleti tamamile serbest oluncıya kadar bütün kuvvetlerimizle mücadele edeceğiz ve her türlü fedakârlığı yapacağız. Yeni Romen ruhunun yeşil bayrağı altında başka bir 1 ikincikânunu bekliyeceğiz. Romen milleti, bugünün gelmesini ümit etmek hakkına malik.,,

Sayısız bir halk kütlesi önünde söz alan general Antonesku, bu senenin ilkkânunun millet için bir saadet günü değil, bir ıstırab günü olduğunu kaydettikten sonra şunları ilâve etmiştir:

"— Bugün aynı zamanda istikbalin haklarına yol açan bir gündür.,,

General, bundan sonra mesulleri şiddetle tenkit ederek demiştir ki:

"— Hepimizin mücrim olduğunu unutmıyalım. Çünkü bunu tarih te unutmıyacaktır. Kardeş kavgalariyle zayıfladık ve feci neticeye geldik. Hudutlar biribirini takiben düştüler ve biz onları müdafaa etmedik. Çünkü fırtına koptuğu zaman, Romanya dahilde zayıf idi. Harioten de yardım görmedi. Lâyemut olan Romen milleti ölüm tehlikeleri geçirdikten sonra daima dirilmiştir. Bu sebeple Transilvanyalılara, lejyoner askerlere ve bütün Romenlere emniyetle emniyetle hitap ediyorum. Transilvanyalılardan ıztıraplarına rağmen meyus olmamalarını istiyorum. Herkesten evvel burada biz vardık. Herkesten sonra gene biz kalacağız. Çünkü hiç bir fırtına bizi de deviremiyecektir. İstikbal çetin fakat ümitle doludur.,,

General, bundan sonra Transilvanya muhacirlerinin iztirablarını azaltmak için dahilde alınan tedbirleri anlatmıştır.

Roma ve Berlin ziyaretlerinden de bahsederek oralarda müstakbel nesillerin davasını müdafaa ettiğini söylemiştir. Bu müdafaa anlayışla karşılanmıştır. Çünkü Rumanya artık yalnız değildir ve kimsenin nefretini celbetmemektedir. Rumanya, sözlerle değil, iş sabır ve sabatla ihya edilecek ve adalet yerini bulacaktır.

General hududların mücadelesiz düşmesinden mesul olmıyan askerlere hitab ederek onlardan büyüklerine layık olmalarını beklediğini söylemiştir.

Sonra Legionerlere hitab etmiş ve onlardan memleketin haklarına ve vecibelerine hizmet etmelerini istemiştir.

ALMANYADA

Berlin, 4 (A.A.) — B.B.C. : General Antoneskonun son nutkunu müteaddit Alman gazeteleri az çok şiddetle tefsir etmektedirler.

MACARİSTANDA

Budapeşte, 4 (A.A.) — B.B.C. : Gazetelerin dilinden anlaşıldığına göre General Antoneskonun nutku Macaristanda bir sürpriz tesiri yapmıştır.

Pil ihtikârı

Ellerinde cep lâmbası pilleri bulunanların vermiye mecbur tutuldukları beyannamelerin müddeti dün bitmiştir. Tüccarlardan bazıları, taşraya pil gönderdiklerini bildirmislerdir. Bundan başka dün Yunanistandan mühim miktarda pil gelmistir.

Diğer taraftan son zamanlarda gümrüklerden pil çıkarıldığı halde bunların piyasaya sürülmediği nazarı dikkati celbetmiştir. Fiyat murakabe komisyonu, bu hususta tetkikler yapacaktır.

Tekaütler

(Baş tarafı 1 incide)

ve Ankara belediyesinden maaş alanların ve muallimlerin umumî müvazeneye dahil hizmetleri veya umumî müvazeneden bu idarelere alınanların bütün memuriyet hizmetleri tekaütlüklerine sayılacaktır.

Tekaüt ve yetimler, aylıklarını son bulundukları dairelerden alacaklardır.

Diğer taraftan bütün iktısadî devlet teşekküllerinde çalışanlar için mühim bir kanun projesi hazırlanmaktadır. Bundan sonra bu gibi müessese lerde çalışan ücretli ve yevmiyeli memurlar, bankalar bareminin 14 üncü maddesindeki haklardan aynen istifade edecek lerdir. Bunların tekaüt sandıkları olacağı gibi her müessese de hastalık ve ölüme karşı yardım teşkilâtı da kurulacaktır. Kanunun ilk tatbikatı askerî fabrikalarda olacak ve yevmiye alanlara da şamil bulunacaktır.

Yunan harbi

(Baş tarafı 1 incide)

esir bırakarak alelacele çekilmiştir.

Daha şimalde Moskopolisin solunda Yunanlılar hatlarını ilerletmişlerdir.

İtalyan tayyareleri Yunanlıların ilerlemesine mani olmak üzere yolları beyhude yere bombalamıştır.

POGRADEÇ MINTAKASINDA

Londra, 4 (A.A.) — B.B.C.

Londranın salâhiyetli mahfilleri Arnavutluktaki vaziyeti Yunanlılar hesabına mükemmel telâkki etmektedirler.

Manastır cihetinde İtalyanlar, Yugoslav hududunda doğru sürülmektedir.

İtalyanlar, Pogradeç mıntakasında, kendilerini toplıyarak Yunanlılara taarruz etmişlerdir. Yunanlılar bu taarruzu bekliyorlardı. Muharebeler pek çetin olmuştur. Fakat neticede Yunanlılar bu taarruzu püskürtmüşler ve İtalyanlara ağır zayiat verdirmişlerdir. İngiliz tayyareleri, Yunan askerlerine pek müessir bir yardımda bulunuyorlar.

ARNAVUTLARIN YARDIMI

Londra, 4 (A.A.) — B.B.C.

Arnavutların İtalyanlara karşı harekâtta Yunanlılara çok kıymetli yardımlarda bulundukları askerî mahfillerce müşahede edilmektedir.

ATİNADAKİ İNGİLİZ ATAŞESİ

Londra, 4 (A.A.) — Atinada İngiliz deniz ataşesi bulunan visamiral Turle bugün kral tarafından kabul edilmiş ve Yunan - İtalyan harbinde gözü ile gördüklerini krala anlatmıştır.

Tramvayla otobüs çarpıştı

Dün Şişli Halâskâr caddesinde, 3101 numaralı Fatih - Mecidiyeköy otobüsü ile Şişli - Tünel hattına işleyen vatman Mustafanın idaresindeki tramvay çarpışmış, her ikisi de hasara uğramıştır.

Tramvay ve otobüsteki halk büyük bir telâşa düşmüş, ancak hiç bir kimse yaralanmamıştır. Zabıta tahkikata başlamıştır.

BİR ESRARKEŞ YAKALANDI

Küçükayasofyada Medrese sokağında, 26 numarada oturan sabıkalı eroinmanlardan Ali Üçgül dün şüpheli bir şekilde dolaşırken yakalanmış, üzeri arandığı zaman bir miktar esrar bulunmuştur.

Ali, kaçakçılık mahkemesine verilmiştir.

İki randevu evi daha bulundu

Ahlâk zabıtası dün gece de iki gizli randevu evi daha basmış, fuhuş yapan birçok genç kadını münasebetsiz vaziyetlerde yakalamıştır.

Beyoğlunda basılan randevu evi meşhur ve sabıkalı randevuculardan Marikanın işlettiği fuhuşhanedir. Zabıta Marikanın son zamanlarda İstiklâl caddesinde 113 numaralı apartmanın üçüncü katını kiraladığını haber almış ve sıkı bir tarassut sonunda Marikanın yine eski işine döndüğünü ve burasını bir randevu evi olarak işlettiği tesbit etmiştir.

Nihayet, bu daire dün gece basılmış ve bazı kadınlarla erkekler cürmü meşhut halinde yakalanmıştır.

Araştırma yapılan diğer ev de, Kurtuluşta Sinemköyünde Değirmen sokağında 32 numarada İhsan ve Sadığın oturdukları evler, bunların aynı zamanda vasıtalık da yaparak müşteri buldukları, eve getirdikleri anlaşılmıştır.

Anî arama neticesinde evde birçok kadın ve erkek münasebetsiz vaziyetlerde bulunmuş, hepsi de yakalanmışlardır.

Her iki randevu evinde bulunan kadınlar muayeneye sevkedilmiş, Marika, İhsan ve Sadık adliyeye verilmişlerdir. Evler mühürlenmiştir.

Dün bir tacir sürgüne mahkûm edildi

Sirkecide, hırdavatçılık yapan Karnik, çivi almak istiyen müşterilere bol stoku olduğu halde, "mal yok!" demiş, yakalanarak sekizinci asliye ceza mahkemesine verilmişti.

Mahkeme, dün, Karnigin duruşmasını bitirmiş, kendisini 2 sene Eskişehire sürgün edilmeğe, 500 lira da para cezası vermeğe mahkûm etmiştir.

Diğer taraftan dün de Mahmutpaşada bir ihtikâr cürmü meşhudu yapılmış ve bir müşteriye mermerşahi cinsinden kumaşı 47 kuruşa satan manifaturacı Nikola Papazoğlu 34 kuruştan fatura verirken yakalanmıştır.

Nikola cürmümeşhut müddeiumumiliğine verilmiş, ancak bazı noktaların tahkiki için evrak zabıtaya iade olunmuştur.

MÜDDEİUMUMİNİN BEYANATI

Dün ihtikâr hâdiseleri ve millî korunma kanununun kabulündenberi İstanbul adliyesine ne kadar iş geldiğine, ne kadarı da incelenip karara bağlandığına dair, İstanbul müddeumumisi Hikmet Onat gazetecilere demiştir ki:

"— Kanunun meriyete girdiği 26-1-940 günündenberi memuriyetimize millî korunma kanununa tevfikan gelen suç adedi 112 dir. Bunlardan 84 tanesi karara bağlanmış, geriye kalan 28 tanesi de, maliyet, satış fiyatları, piyasa vaziyeti, kâr miktarı, ve tüccar defterleri gibi hususlar üzerinde yapılması icap eden tetkikat için neticelenememiştir.

Maamafih bu noksanlar da peyderpey ikmal ettirilmiş ve ettirilmekte bulunmuş olduğundan bunların da yakında neticeleneceğini tahmin ederim.

Millî korunma kanununa göre suç teşkil eden hâdiselere ait işlerin noksansız gelmeleri ve süratle intaçları için icap eden tedbirler alınmaktadır.

ŞEHZADE BAŞI FERAH - ÇEMBERLİTAŞ
İstanbul'un en büyük 2 Sinemasında Bugün Matinelerden itibaren
Süngüsüne şan, sancağına zaferler kazandıran milli zafer destanımız
Çanakkale GEÇİLMEZ
Bestekârı: Sadettin Kaynak, Süpervizör: Ziya Şakir
Ayrıca: Her 2 sinemada aynı zamanda ilâveten
1-Silâhşorlar Revüsü - Paramunt Harp havadısleri Türkçe

Bugüne kadar İpek Film stüdyosunda lisanımıza çevrilen filmlerin en güzeli
DÜNYA EDEBİYATININ ŞAHESERLERİNDEN:
100 binlerce kişinin romanını seve seve okuduğu, meşhur
MANON LESKO
Emsalsiz derecede ihtişamlı sahnelerle harikulâde müessir mevzuu ile bütün kalbleri sarsacak, heyecana getirecektir.
SENENİN EN GÜZEL TÜRKÇE SÖZLÜ ŞAHESERİ
YARIN Matinelerden başlıyarak YALNIZ İPEK Sinemasında

Vatan ve ideal uğrunda hayatını, istihkar eden bir kahramanın destanî sergüzeştleri
VATAN Fedaisi
TÜRKÇE SÖZLÜ
Büyük harp, sergüzeşt ve ülvi bir aşk filmi
BU CUMA Matinelerde
TAKSİM Sinemasında

Maceradan Maceraya

-47-

Yazan: Cek London

...ararken çok yoruluyorlar ...sebepten ağır fişekliklerle ...rını daima üstlerinde taşıma ...ladılar. İşe giderken ve ...ya buraya çıkarken silâh ...dırlarda bırakmıya çoktan ...ardı bile.

...hikâyesine devam ede ...di ki:

...n, onlara söyledim; gözü ...un, dedim. Onlar bana gül ...“Sen hayvansın, anlamaz ...diler. Sahi söylüyorum! Be ...yerine tuttular.

...bir sabah yamyamların ...riyle çocuklarını ortalıkta ...miş; birdenbire böyle dağı ...lerine mana veremiyerek ...Tüdorun yanına kaçmış. Tü ...arkadaşlarından beş mil ka ...ride ve tek başına çadırda ...yatıyordu. Asıl kamp da, bir ...evvel, yeni buldukları altın ma ...yanına nakledilmiş.

...Ben düşündüm: Kadınlarla ...ler hep bizimle beraber geldi. ...uz, bitkin bir halde yatan ...omuzlarına sırtladıktan ...lerden uzaklaşarak balta ...ormana dalmış ve beyaz ...u bir banyan ağacının oyuk ...e saklamış.

...ayak izlerini bozarak geri ...ye dönmüştü; ve Tüdorun ...mühimmat ve levazımını ...gitmiş.

...at yamyamlara rastlayınca ...bir çalılığın içine saklan...

...dan sonra da beyazların ...ndan silâh sesleri işitmiş ve ...ha beyazlara tesadüf etme...

...uz, Tüdorun yanında tam ...saklandığını söylüyordu. ...yaban meyvalariyle ge ...ve okla ses seda çıkarma ...rcin ve papağan vurmuş. ...olup biteni haber vermek ...nd'a yollanmış, o kadar. ...nerde ve ne halde oldu ...ce, kendinden geçmiş ...de ve pek bitap olduğundan ...miş, kalmış...

...bunları sonuna kadar din ...sonra Jan zenciye sordu: ...Pek güzel, dedi, fakat sen ...efendiyi çadırda tek başına ...bir halde buldun da ne ...dürmedin? Silâh, bıçak, tü ...sana kalırdı.

...y, başını salladı ve manalı ...gülümsedi:

...Ben o kadar hayvan değil... ...beyaz efendiyi öldürsey ...beyaz efendiler beni ya ...keyle bağırırlardı: “Bu si ...bu bıçakları, bu tütünleri, ...ları nereden buldun?” ...beni öldürürdü. ...beyaz efendiyi öldürmez ...o zaman çok tütün, çok ...çok şeyler alırım...

...dedi ki: ...pılacak bir iş kalıyor. ...zlığından parmakları ile masanın kenarına vuran Jan sordu:

— Ne işi?

— Yarın sabah Tüdoru aramıya çıkacağım.

Genç kız muhatabının cümlesini tashih etti:

— Çıkacağız... dedi. Ben başlarında olursam Tahitililer daha çok gayret gösteriyor. Bundan başka böyle nazik bir zamanda bir beyazın yalnız hareket etmesi muvafık olmadığı kanaatindeyim.

Şeldon, nasıl arzu ederseniz ,gibilerden başını kaldırdı. Zira pek iyi öğrenmişti ki kıza kafa tutmak beyhudedir.

Şeldonu müteselli eden bir nokta kalıyordu. Genç kız çiftlikte yalnız başına kalırsa muhakkak bir takım çılgınca işler yapacaktı; halbuki beraber giderlerse böyle bir şeye meydan verilmemiş oluyordu!

Şeldon ellerini çırptı. Hizmetçiler derhal koşuştular ve aldıkları emirleri barakalara iblâğ ettiler. İçlerinden birisi de, Balesunada ihtiyar kabile reisi (Seel)e koştu ve onu beyaz adamın yanına davet etti.

Bir balıkçı kayığı da bir mektubu hamilen Mr. Buşe'ye gönderildi; bu mektupta Mr. Buşe'den de yardım isteniyordu.

Hizmetçi Viyaburi'ye, kendisinin de yamyamlara karşı çıkacak heyeti seferiyeye iştirak edeceği haber verildiği zaman, zencinin siyah derisi sapsarı kesildi.

Bunun üzerine, Lalaperu atılarak, “ben gönüllüyüm” demesin mi? Herkesin ağzı hayretten bir karış açık kalmıştı. Zira kime sorulsa Viyaburi'ye ondan cesur derdi.

İhtiyar kabile reisi gelmişti. Beyaz efendinin kendisini böyle gece vakti konuşmak üzere çağırması koltuklarını kabartmıştı.

Fakat meselenin mahiyetini öğrendiği zaman, katiyen kabul etmiyeceğini söyledi.

Yamyamlara karşı bir adım bile atmam, diyordu; ve ilâve ediyordu:

— Şayet altın arayıcılar daha evvel bana danışsalardı başlarına gelecek felâketi kendilerine söylerdim. Oraya kim ayak basarsa sonu kay - kay olmaktadır. Siz giderseniz siz de kay - kay olacaksınız.

İşçi başılar barakalardan kaçarak geldiler.

Şeldon emretti:

— Punga - Pungadan gelen zencilerden on kişi seçeceksiniz. En irilerinden, en kuvvetlilerinden..

Sahilde yaşamışlardan olmasın, (tuzlu su adamı) istemeyiz. Adanın iç kısmında, ormanlık yerlerde yetişmişlerden olsun. Bacakları sağlam olmalı, aynı zamanda silâh da kullanmışlar....

(Devamı var)

Havacılık bahisleri

Muhtelif bomba tipleri

İktıbas eden: Mecdi ENÖN

- 7 -

Geçen yazılarımızda hava bombardıman şekillerinden bahsetmiş olduğumuz için burada bombardıman nevilerinden kısaca bahsetmekle iktifa edeceğiz.

Evvelâ sivil ahalinin her nevi bombardıman taarruzlarına karşı hazırlıklı bulunmaları icap ettiğini kaydettikten sonra bu bombardımanlarda kullanılan taarruz silâhının yani bombaların muhtelif tiplerinden ve ne çapta olduklarından bahs ile tevlit edebilecekleri zararlar hakkında malûmat vermeğe çalışacağız. Bombardıman nevilerini umumî bir tasnife tabi tutarak küçük çaptaki (burada çap ağırlık manasına gelir, halbuki topçulukta namlıların kutrunu ifade eder) bombalarla yapılan bombardımanları “Küçük bombardıman veya küçük mikyasta bombardıman,, olarak tavsif edeceğiz. Bu bombardımanlar ağırlıkları 15 kiloyu geçmiyen bombalarla yapılır.

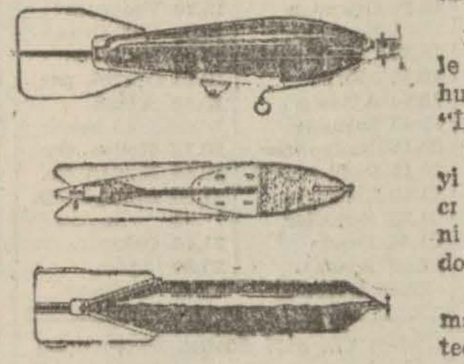

Birkaç bomba tipi: Yukardan aşağıya (infilâklı) Harbiumumide ve ondan sonra kullanılmış olan kimyevî mayili bomba ile bir torpido krokisi

Daha büyük çapta yani ağırlıkları 100 kiloya kadar olan bombalarla yapılan bmobardımanlara ise “Orta mikyasta bombardıman,, adını vereceğiz.

Büyük çaptaki yani ağırlıkları 800—1000 kiloya kadar yükselen bombalarla yapılan bombardımanlara ise “Büyük bombardıman veya büyük mikyasta bombardımanlar,, adını vereceğiz. 1000 kiloluk bombalardan d a h a b ü y ü k çapta bombaların kullanıldığı enderdir. Bir bombanın ne kadar pahalıya mal olduğu hesap edilirse daha ağır bomba kullanmanın elverişli olmıyacağı meydana çıkar.

Çünkü büyük bir bombanın da diğer herhangi bir bomba gibi hedefe isabet etmemesi imkân dahilindedir.

Bu takdirde büyük bir zarar mevzuu bahsolur. Halbuki ağır siklette bir bombanın yerine mecmu sikletleri o bombanın sikletine ulaşan 3—4 bomba imal edilip bunlar hedef üzerine atıldığı takdirde isabet nisbeti fazla olacağı gibi matlûp da temin edilmiş olur.

“Küçük ve orta mikyastaki bombardımanlar,, en fazla tekrarlanan bombardımanlardır. Çünkü bu suretle daha vasi bir saha üzerine tesir yapılmış olur. “Büyük bombardımanlar diye fevkalâde hallerde yapılır ve mahdut bir saha dahilinde büyük mikyasta zararlar tevlit etmek gayesini güder.

Bombardıman faaliyetlerini bombaların büyüklüğüne göre tasnif ettikten sonra bombaların “nev'i,, hakkında bir tasnife geçeceğiz:

Bombalar başlıca üç sınıfa ayrılırlar, yani üç tip arzederler.

1) Yalnız infilâk edici maddelerle doldurulmuş olan ve infilâklar husule getirmek için kullanılan “İnfilâk bombaları,,.

2) İçinde bulunan yakıcı maddeyi etrafa yaymak için az patlayıcı madde fakat taarruzun gayesini teşkil eden yakıcı maddelerle dolu bulunan “Yangın bombaları”.

3) İçlerindeki kimyevî taarruz maddesini etrafa yaymak için yetecek patlayıcı madde ile gaz veya mayi halinde kimyevî maddeleri ihtiva edip umumiyetle “gaz bombaları,, adını alan bombalar.

Bu son tip bombalar mevcut beynelmilel siyaset ve ahlâk kaidelerinin tamamen ortadan kaldırmak istedikleri cins bombalardan olmakla beraber bu sebebin bu nevi bombaların tetkikinden sarfı nazar etmeği icap ettirmiyeceği aşikârdır. Bu başlıca üç tip bomba infilâk tarzlarına göre de ikişer sınıfa ayrılırlar. Yani bir yere çarpar çarpmaz patlıyan “seri veya ani infilâklı” bombalarla, bir cisme veya bir yere çarptıktan sonra patlaması bir müddet teahhura uğrayan ve ayarlanabilen “teahhurlu bombalar,, olabilirler. Bu ikinci nevi bombaların ya hedefe vardıktan bir müddet sonra patlıyan veyahut da derinliği fazla olan hedeflerde hedefe bir miktar nüfuz ettikten sonra patlıyan tipleri de vardır.

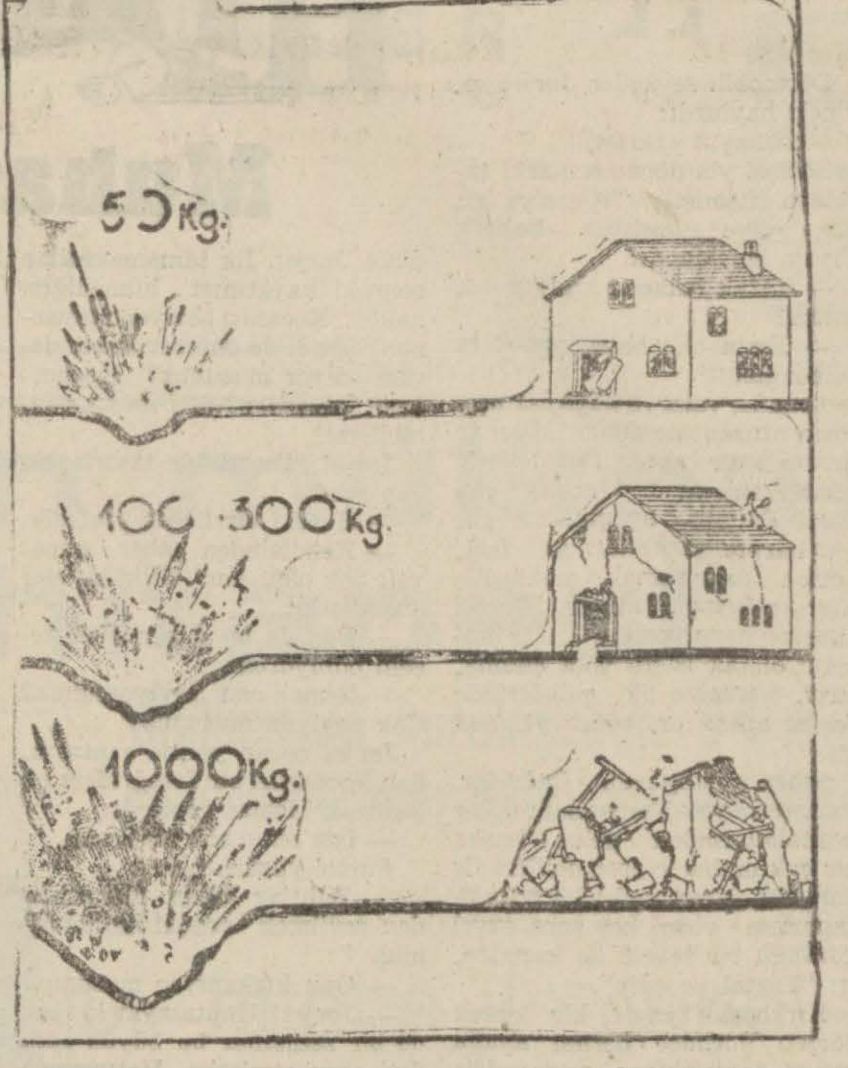

Bir binadan elli metre sağda patlayan muhtelif bombaların tevlit ettiği hasarı gösterir temsili resim.

PATLAYICI BOMBALAR

İnfilâklı bombaların tesirleri, tabiatile, bombaların çapları tahavvül ettiği nisbette tahavvül eder. Fakat hepsinin gayesi tahriptir. Bilhassa bombaların patlıyarak dağılmasından etrafa saçılan parçaların yaptıkları tahribattan ziyade bombanın infilâkından husule gelen “havanın yer değiştirmesi,, yani infilâkın havada yaptığı tazyikin husule getirdiği tahribat daha büyüktür. Çünkü bombanın etrafa dağılan parçaları nihayet küçük misketlerden ibarettir. Ve zararları mahdut olur. İnfilâkın tesirleri arasında patlayıcı maddelerin dağılması neticesi bu maddelerin etrafa saçtıkları boğucu gazların (patlayıcı maddelerin kendilerinde bulunan gazlar) tesirleri ile infilâk neticesi iştial edici mevaddın parlamasile çıkabilecek yangınları da saymak icap eder.

İnfilâklı bombalara has olan bu tahribin tesirlerini artırmak için bir çok araştırmalar yapılmış ve bir çok yeni yeni bomba tipleri icat edilmiştir. Bu suretle taarruz edilecek hedefin mahiyet ve vaziyetine göre bomba kullanmak imkânları elde edilmiştir.

Meselâ “Nüfuz edici” bombalar bilhassa sert ve tahkim edilmiş hedefleri delip içerilerine nüfuz etmek hassasını haizdirler. Zırhlı delen torpiller gibi. “Mayn” cinsi bombalar ise büyük miktarda patlayıcı madde kullanılmak suretile hedef üzerinde kat'i surette tahribat yapılmasını temin ederler. (Bugün Pantrit ve T4 gibi fevkalâde şiddetli patlayıcı maddelerin kullanılması suretile imal edilen bombalar harikulâde neticeler alınmasını temin etmektedirler.)

“Nüfuz edici” ve “mayn” tipi bombaların binalar üzerindeki tahrip kudretleri şayanı dikkat derecede ehemmiyetlidir. Bu bombalar bir evin içinde, alt katlarda infilâk ederek binayı baştan aşağı tahrip edip yıkılabilirler. Tabii civardaki binalar da bu infilâkın tesirini hisseder ve kısmen tahribe uğrarlar.

Süpürücü bombalara gelince, bunlar çok yüksek derecede infilâklı bombalar olup küme halinde bulunan binaları hep birden tahrip edebilirler. Bu bombalar, manie rastlar rastlamaz patlıyacak şekilde veyahut bir an evvel veya sonra patlıyacak şekilde imal ve ihzar edilmiş olduklarından, patladıkları zaman öyle bir “infilâk dalgası,, husule getirirler ki bu infilâkın tesirile yer değiştiren hava bir sürü binayı yıkabilecek kudreti gösterir. Bu tipte (700) kilogramlık bir tek bomba 1918 de Varrington Crescent'te 4 büyük binayı tamamen yıkmış, 16 binayı ağır hasara ve 400 binayı da hafif hasara uğratmıştır.

Bu vaziyette, bombanın etrafa saçtığı misketler veya demir parçalarının tesiri, hava tazyikinin sebep olduğu tahribatın yanında bir hiç gibi kalır. Fakat şunu da göz önünde tutmak icap eder ki infilâk edici bir bombanın tevlit edebileceği tehlike ne kadar şümullü ve büyük olursa olsun bu tehlike enstantane yani anî ve geçici olur. Çünkü infilâk husule gelip tesirlerini yaptıktan sonra sükûnet derhal avdet eder ve artık hiç bir tehlike kalmaz. Fakat diğer cins bombalar için aynı şeyi söylemek mümkün değildir.

Mecdi ENÖN

Gelecek yazıda: Yangın bombaları

HABER'in bulmacası

42 numaralı bulmacamızın halli:

1 — Gazeteci, E, 2 — Emine, Elem 3 — Rey, Pire, L, 4 — İlâve, E, Ba. 5 — Vira, Emzik, 6 — R, Er, Re, R, 7 — R, T, P, Alt, 8 — Ma, Sabança, 9 — Entari, İs, 10 — K, Alaturka

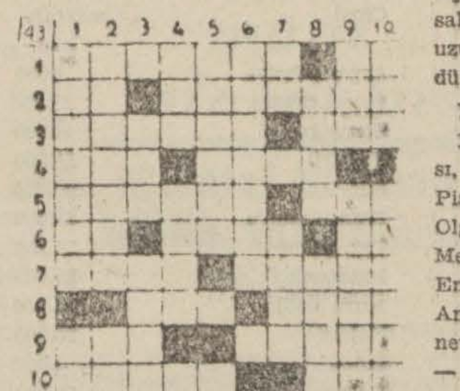

Soldan sağa:

1 — Selâmlaşma ifade eden bir kelime, hayret edatı, 2 — Emir sigası, bir rum ismi, 3 — Ağaçtan yapılmış bir âlet, sebebi vücudumuz, 4 — Birdenbire, mayi boşaltmıya yarar. 5 — Bir Amerikan ismi, gemicilerin korktuğu tabiî bir hâdise, 6 Emir sigası, Çevik, İsanın sonu, 7 — Rüzgarla karışık kar yağışı, kurtuluş. 8 — İyi sahillere konur, 9 — Atların papucu, uzun bir odun parçası, 10 — Tereddüt ifade eden bir kelime, cet.

Yukardan aşağıya:

1 — SaSğlamlık, “işte,, nin kabacası, 2 — İktisat, “tok,,un aksi 3 — Pislik, bir nevi büyük bıçak. 4 — Olgunlaşmamış, iğri, 5 — Esas, 6 — Meşhur bir anarşist nazariyecisi, 7 — Emir sigası, kaplanın dayısı, 8 — Anatol Fransın meşhur bir eseri, bir nevi saz, 9 — Kenar, rastgelmek, 10 — Hazreti Musanın değneği, dilencilere verilir.

Sinema ve Tiyatrolar

Şehir Tiyatrosu
Tepebaşı Dram Kısmı
Akşam 20.30 da
Bulunmaz Uşak

...l caddesinde komedi kısmında gündüz 14 te Çocuğuk Oyunu.
Akşam 20.30 da:
Dadı

Beyoğlu Halk Sineması
Bugün 11 de: 1 — Lorel Hardi Çifte Avcılar, 2 — Senorita, 3 — Miki.

Topkapı Sarayına giren
CASUS LUKREÇYA
...dördüncü Murad devrinde bir Venedik şövalyesinin kızı
...İSKENDER F. SERTELLİ

-17-

...ya birdenbire korktu. ...kendisini tahkir eden ...canımıştı. Birdenbire ...

...Hayır Sultanım! dedi. Ge... uğradım. Her zaman ge... en buraya.

...halde bu Venedik çinge... kim ders veriyor? Kim ...teriyor?

...ve hazinedar kadınlar ...Padişah gözdelerine ...olsun diye “Sultanım” ...hitap ederlerdi. Ayşe her ...yumuşak davrandıysa ...lerin gözlerinden ateş saçılıyordu; oraya niçin geldiği belli değildi. Kapıdaki harem ağası onu nasıl da serbest bırakmıştı? Bu ciheti de anlamağa vakıt kalmadı.

Nilüfer bir adım daha içeriye girerek:

— Kaltak!

Diye haykırdı. Fakat bu sefer, bu ağır kelimenin muhatabı Lukreçya idi. O, saraya geldiği gündenberi ilk defa böyle bir hakarete maruz kalıyordu.

Lukreçya birdenbire şaşaladı:

— Benden ne istiyorsunuz?

Diye sordu.

Nilüfer kendini adetâ kaybetmiş gibiydi. Gözleri dönmüştü.. Kime hakaret ettiğini bilmiyormuş gibi konuşuyordu:

— Saraa niçin geldin? Efendimizi benim elimden almak mı istiyorsun, kahpe?

Ayşe kenara çekildi ve Nilüfere dönerek:

— Onu saraya getiren Padişahtır, dedi. Aklını başına topla! Bu yaptığın rezaleti efendimiz duyacak olursa, cellâda gittiğin gündür.

Nilüfer kahkahayla güldü:

— Seni, inşaallah cellâda ben göndereceğim.

Ve gözlerini açarak, Lukreçyaya baktı:

— Yalnız onu değil.. Seni de.

Hiddetle kapıyı kapayıp çıktı.

Lukreçya korkudan bayılmıştı.

Ayşe Padişahın gözdesini ayıltmağa çalışıyordu.

Valde Sultan, Ayşenin geciktiğini görünce, harem ağasını çağırdı:

— Cafer! Ayşeyi Lukreçyaya göndermiştim. Hâlâ dönmedi. Git bak, bakalım neden gecikti?

Dedi. Cafer ağa orta koridordan geçti. Oğlunun dairesine varınca, küçük bir merdivenin başında Ayşeye rastladı:

— Nerede kaldın.. Valde Sultan efendimiz merak etti. Seni aramağa gelmiştim.

Ayşe çok heyecanlıydı; göğsünü tutarak:

— Aman koluma gir, Cafer ağa! dedi. Neredeyse düşüp bayılacağım.

Cafer, Ayşenin koluna girdi.

— Ne var? Bir şeyden mi korktum? Damağını kaldırayım mı?

Hızlı hızlı yürüyorlardı.

Ayşe, Valde Sultanın dairesine gelince geniş bir nefes aldı:

— Nilüfer, Lukreçyanın odasına geldi.. Üzerine yürüdü. Ben olmasaydım, boğuşacaklardı.

— Demek ki, Nilüfer, Venedik dilberini kıskanıyor.. Öyle mi?

— Kıskanmak da lâf mı, ağacığım! Zavallı kızın üzerine öyle bir yürüyüş yürüdü ki..

— Çerkes damarı tutmuş dasene..?!

Ayşe, Valde Sultanın yanına girdiği zaman, yüzü mosmor olmuştu.

Kösem Sultan:

— Merak ettim ayol, dedi. nerede kaldın?

— Ayşe, olup bitenleri anlattıktan sonra, Valde Sultanın alâkasızlığını görünce dayanamadı:

— Bu kız, Alimallah Lukreçyayı öldürecek. Onu bu fettanın elinden kurtarmalıyız, sultanım! dedi.

Valde sultan gülümsedi:

— Dinsizin hakkında imansız gelir, derler. Bırakalım, biribirlerini boğsunlar.

Başını önüne iğdi.

Dalgın ve düşünceli nazarlarını Marmaranın ufuklarına çevirdi:

— Onların ikisi de oğluma lâyık değil. diye mırıldandı.

Ayşe, her zamanki gibi, valde sultanı teselliye çalışıyor ve:

— Vallahi sultanım, diyordu. Lukreçya, hünkâr efendimize lâyık bir meyvedir. O, sultan Murattan başkasının ağzına yaraşmaz. Ben kadın olduğum halde, onun yüzüne dikkatli bakamıyorum.. güzelliği, cazibesi karşısında gözlerim kamaşıyor.

— İyi ama... ben onun zekâsından korkuyorum. Ayşe! Onun bu derece zeki bir kız olduğunu bilseydim, Yusuf babadan satın alır mıydım?

(Devamı var)

Nakleden
L. L.

HİKAYE

Muhacirler

Otomobili sevkeden Jorjet sevinçle haykırdı:

— Nihayet yaklaştık!.

Gözleri yol dönemecindeki tabelâya ilişmişti; "Klera'ya gider,, diye yazılıydı. Babası, Vıyalo mırıldandı:

— Yatak bulacak mıyız, bakalım?

— Emin ol, baba, yatak ta bulacağız!

Arkada, valiz ve bagajlar arasında oturan çocukları: Mişel ve Ramond da aynı fikirdelerdi. Alman işgalinden birkaç gün evvel Paristen ayrılmışlar, geçen harpte yaptıkları gibi felâketten uzaklaşmak maksadile Klera şehrinde oturan Furtol ailesine harp sonuna kadar misafir olmak üzere yola çıkmışlardı. Klera'ya ilk gelişlerinde Jorjet ancak on sekiz yaşında idi.

Şehre girmişlerdi. Caddeler, Paristen ve Fransanın diğer mıntakalarından gelen başka bir çok muhacir otomobilleri ile doluydu. Jorjet tenha bir sokağa saparken yirmi beş sene evvel gördüğü bir tabelâ ile karşılaştı: "Furtol ve oğlu".

Kırkbeşlik zayıf bir erkek Jorjeti görünce derhal ayağa kalktı. Jorjet biraz müteredddit bekledi. O zamandan beri Moris ne kadar değişmişti!... Jorjet tebessümle:

— Bonjur, Moris... Beni tanımadın mı? Madam Morto...

— Madam Morto... A! Jorjet! Siz, Jorjet ha? İlk anda sizi tanıyamadım!

—Evet benim, Moris!

Karşılıklı hatır sormalardan sonra Jorjet çekingen bir tavırla, yine muhacir olduklarını söyleyip evinde misafir kalmak imkânı olup olmadığını sordu. Moris cevap vermeden bir müddet yüzüne baktı. Jorjet:

— Anladım, dedi. Bizden evvel gelen olacak...

Moris sözünü keserek:

— Hayır, hayır! Bizde kalacaksınız. Şehrin nihayetinde yeni bir villâ satın aldık. Ölen karımın odası boş...

— Evet, evet. Acı kaybımız bizi ne kadar müteessir etmişti...

— Sizin beyden ne haber?

— Mayıstanberi mektup almadım. Cephede olacak...

***

Biraz sonra Jorjet, babası ve çocuklariyle birlikte Morisin evine yerleşti. Ertesi sabah, Morisi yazıhanesinde bulunca:

— 1914 te de böyle olmuştu, değil mi Moris?

— Sizin için, evet. Eskisi gibi genç ve güzelsiniz.

— O! Moris. Bu komplimanları bırakın. Düşünün ki, o vakıt on sekiz yaşındaydım, halbuki şimdi kırk dörde bastım.

— Buna rağmen, bugün o zamandan daha güzelsiniz.

Hakikaten Jorjet, çok azab çekmesine ve yaşının ilerlemiş olmasına rağmen eski güzelliğini muhafaza etmişti. Kocası başlangıçta kendisine hayatın bütün zevkini tattırmış fakat sonraları başka bir kadınla safa sürmek üzere kendisini terketmişti. Bunun üzerine Jorjet te herhangi bir zaruretten ziyade öç almak için bir müddet zengin bir gençle yaşamıştı. Beş sene sonra ona ve babasının tazyikine ve çocuklarının hatırı için kocasiyle barışmaya mecbur oldu. Fakat münasebetleri pek samimî değildi. Karşılıklı sevgi ve bağlılık silinmişti. Bunun içindir ki umumî seferberlik onlara bir halâskâr gibi gelmişti.

***

Ertesi gün öğleden sonra Furtol, Jorjete bir gezinti teklif etti. Kırlarda bir müddet sessizce yan yana yürüdüler. Bir aralık Furtol:

— Bu ge[illegible] için bir sürpriz oldu, Jorjet. Burada bulun[illegible] hâlâ inanamıyorum. Hatta rüya gördüğüme kani olmak için ikide birde başımı cevirip size bakıyorum.

— İstediğiniz kadar bakmız. Fakat bir zamanlar tanıdığımız on sekiz yaşındaki kızı unutun.

— Benim nazarımda değişmediniz, Jorjet. İlk tanışmamızdan sonraki hayatınızı bilmediğim halde... Kocanızı seviyor muydunuz? Şimdi de onu sevmekte devam ediyor musunuz? Kocanız nasıl bir adam? Sizi mesut edebildi mi?

Jorjet lâkayd bir tavırla cevap verdi:

— Hususî bir lisede profesör.

— Kendisinden haber almayalı çok oldu mu? Belki de esir düşmüştür...

— Ben de bu düşünce ile teselli buluyorum.

— Demek onu seviyorsunuz? Çok seviyor musunuz?

Jorjet cevap yerine çantasından kocasının bir fotoğrafını çıkararak Morise gösterdi:

— İşte onun son bir resmi.

Furtol yüzüne baktı:

— Bahtiar adam. Tarafınızdan sevilmek saadetine kavuşmuş.

— Onu kıskanıyor musunuz?

— Jorjet! Unutmayın ki, ben de bir zamanlar bu büyük saadeti arzu etmiştim. Hatırınızda mı, size kaç defa aşkımı itiraf etmiştim?

— Sahih mi? Nereden hatırlayayım? Aradan bu kadar zaman geçti! Ben size nasıl cevap vermiştim? Ben de size âşık mıydım?

— Hayır. Beni sevmiş olsaydınız, sizinle evlenmekte bir an bile tereddüt etmezdim.

— Zannetmem; o kadar ciddî mi? O halde kısa bir zaman sonra başka bir kadınla evlenmenizi nasıl izah edelim?

— Evlendim; fakat sizin gibi severek değil. Ne maksatla evlendiğimi bile bilmiyordum.

— Bütün erkekler gibi. Evlenmenin size nice vazifeler yüklediğini bilmeden.

— Belbi haklısınız. 1914 de bütün söylediklerinizi doğru idi. O zaman da halklı idiniz. Sözlerinize itiraz etmiye cesaret edemiyordum.

Jorjet bir an için Morisle eski randevularını düşündü. Madam Furtol olacağı ve daimî olarak Klera'da yaşayacağı fikrine yavaş yavaş alışmağa başladığını hatırladı. Bu düşünceleri aklından çıkarmak maksadile mevzu değiştirmek istedi:

— Eminim ki karınızı çok severdiniz.

— İyi bir kadındı. Ondan ufacık bir şikâyetim yoktu. Ölümü beni çok müteessir etti. Bununla beraber tahayyül ettiğim kadın değildi.

Gözlerini yere indirerek ilâve etti:

— Hayalimdeki kadın sizdiniz, Jorjet. Fakat bu dakikada benden o kadar uzak bulunuyorsunuz ki, yüzünüze bile bakmağa cesaret edemiyorum. Maamafih, ancak beni sizin gibi bir kadın mes'ut edebilecek, saplandığım melankolidcn kurtarabilecektir.

Jorjet gülümsedi:

— Zannedersem, benim gibi kadınlar Klera'da çoktur. Vaktim müsait olsaydı, müsaadenizle size böle uygun bir kadın bulmayı ben deruhte ederdim.

— Gitmek niyetinde misiniz?

— Evet. Kaynanamın taşrada küçük bir evi var. Bizi oraya çağırdı. İtiraf edeyim ki pek te arzu etmiyorum; öyle icabediyor.

— Kalınız, burada kalınız, Jorjet. Bunu sizden rica ediyorum; hiç olmazsa çocuklarınızın hatırı için... Kleradan emin yer bulamazsınız.

Morisin bu itirafı Jorjeti bütün gece uykusuz bıraktı. Furtolun aşkının bu derecede kuvvetli olacağını ummazdı. Kocasından çoktanberi haber almamıştı. Fakat onu bir zerre bile düşündüğü, merak ettiği yoktu. Onu sevmiyordu. İki çocukla dul kalırsa? Serveti hemen hiç yoktu. Ehemmiyetsiz bir iradla geçiniyordu. O halde kendisine hoş ve rahat bir hayat temin edecek kudrette olan ve kendisini çılgınca seven bir erkekle talihini birleştirmek için bu, müsait bir fırsat değil miydi? Bundan maada bu erkeğe kendisi de az bile olsa bir alâka göstermişti. Genç iken onu sevmişti; şimdi de sevmeğe gayret edecekti.

Takip eden akşam yemekten sonra Morisle Jorjet yemek odasında yine başbaşa kalmışlardı. Çocuklar erkenden yatmağa gitmiş, ihtiyar Vialo ise Furtol ile kızının bu başbaşa kalmasına mani olmak istemediğinden usulca odadan çekilmişti. Harp tehlikesinden uzak olduğu için Kleradan memnundu. Bu sebeple kızının herhangi bir yolsuzluğuna, orada daha uzun zaman misafir kalmalarına yardım edeceği ümidile, memnuniyetle gözünü yummağa karar vermişti.

Şimdi Moris çocukluk arkadaşile rahat konuşabilirdi:

— Jorjet, size bir şey soracağım. Ama, kızarsınız diye korkuyorum.

— Kızmayacağıma söz veriyorum. Sorunuz!

— Niçin tekrar Klera'ya geldiniz?

— Fakat... Zannedersem bunu siz de biliyorsunuz. Buraya ilk gelişimizdeki hatıralarımız o kadar hoştu ki bunu pek tabiî bulduk.

— Yegâne sebep bu mu, Jorjet ?

— Kâfi değil mi?

— Evet. Yani ailemizin misafirperverliğinden memnun olduğunuz için tekrar buraya geldiniz. Tabiatin güzelliği, buradaki sükûnet sizi cezbetti...

Jorjet, o anda Morisi yakan kuvvetli arzuyu anlamıştı. Belki de onu memnun etmek için, haline acıdığı için:

— Hayır, dedi. Sizin de hatıranız mühim bir rol oynadı.

O, ümidsiz bir halde cevap verdi:

— Sizin gibi bir kadının kalbinde benim kıymetim ne olabilir? A, bilseniz sizi ne kadar takdir ediyorum, sizin için neler hissediyorum! Sizden mahrum kaldığım yıllar sizi düşünmediğim, hayat için hatıranızdan kuvvet ve cesaret bulmadığım bir gün geçmemiştir, Jorjet! Halimi gülünç görüyorsunuz, biliyorum. Fakat bunun ne kıymeti olabilir; ben sizi seviyorum...

Sonra ayaklarına kapanarak mantosu ile yüzünü gizledi.

Jorjet:

— Çıldırdınız mı, Moris? Kalkınız, rica ederim. Ne oldu?

Furtol, bu sözlere dikkat etmez gibi göründü. Bunun üzerine Jorjet ayağa kalktı; kollarından sıyrılıp acele ile odasına kaçtı.

Uzun müddet penceresinin önünde bekledi. Düşüncelerini bir intizama sokmağa ve kat'î kararını vermiye çalışıyordu. O esnada bir motör sesi duydu. Biraz sonra garajdan bir otomobil çıktı. İşte, Morisi de gördü. Garajın kapısını kapadıktan sonra otomobile atladı. Gidiyordu! Ona seslenmek istedi. Fakat onu tarassut ettiği için bu hareketin doğru olmadığını düşündü. Şimdi motör gürültüsü çok uzaktan geliyordu. Moris gitmişti.

Sabahleyin hizmetçi, Jorjete bir mektup getirdi. Heyecanla açıp okudu:

"Anî hareketim için beni affediniz. Gayet mühim ticarî meseleler, ne kadar süreceğini bilemediğim bu seyahate çıkmamı mecbur ediyor. Evde, sizin evinizi gibi oturmanızı rica ederim.

Klera'ya dönünce sizi orada bulamıyacağımı düşünmek istemiyorum. Siz sevgili kocanızın yanında bulunacaksınız. Fakat düşüncem sizi daima takib edecek.

Moris Furtol"

Şimdi Jorjet, Morisi yanında tutmağa çalışmadığına çok pişman olmuştu. Aşkının evini ve işini bırakacan kadar kuvvetli olduğunu tasavvur edememişti. Fakat bu hâdiseden sonra kendisi de artık o evden gitmeğe mecbur oluyordu.

* * *

Sekiz gün sonra Jorjet, hiç beklemediği bir sırada Tuluz'un bir mağazasında Morisle karşılaştı.

Moris hayretle sordu:

— Jorjet! Kleradan neden ayrıldınız?

— Size hepsini izah edeceğim. Fakat burada olamaz. Yalnız olmalıyız. Nerede oturuyorsunuz?

- "Alb" otelinde.

— Bu akşam geleyim, isterseniz.

— Hay hay! Sizi bekliyeceğim.

Jorjet "Alb" oteline gittiği vakıt, Furtol'un Tuluzda işleri bittiği için Klera'ya hareket ettiğini öğrendi. Bir mektup bile bırakmamıştı...

BORSA

3 BİRİNCİKÂNUN -- 1940

		Kapanış
1	Sterlin	5.24
100	Dolar	132.—
100	Frc.	—
100	Liret	—
100	İsviçre Frc.	29.6875
100	Florin	—
100	Rayişmark	—
100	Belga	—
100	Drahmi	0.9975
110	Leva	1.6225
100	Çek kronu	—
100	Peçeta	13.90
100	Zloti	—
100	Pengö	26.5325
100	Ley	0.625
100	Dinar	3.175
100	Yen	31.1375
100	İsveç kronu	31.005
100	Ruble	—

Esham ve Tahvilât

Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

RADYO

4.12.940 — 5.12.940

8.03 Program	8.03 Program
8.15 Ajans	8.15 Ajans
8.30 Program	8.30 Program
8.45 Yemek lis-	8.45 Konuşma
12.33 Temsiller	12.33 Şarkılar
12.50 Ajans	12.50 Ajans
13.05 Türküler	13.05 Şarkılar
13.20 Orkestra	13.20 Program
18.03 Sonatlar	18.03 Caz Orks.
18.30 Çocuk saati	18.40 Şarkılar
19.15 Müzik	19.15 Opret. par.
19.30 Ajans	19.30 Ajans
19.45 Şarkılar	[illegible] saz
20.15 Radyo Ga-	20.15 Radyo Ga-
20.45 Fasıl heyeti	20.45 Keman So.
21.10 Konuşma	21.00 Dinleyici is.
21.25 Semailer	[illegible]
21.45 Bando	21.45 Orkestr.
22.30 Ajans	22.30 Ajans
22.45 Cazband	22.45 Cazband

Ajansların Dili

İNGİLTEREYE HÜCUMLARIN ARTMASI İHTIMALİ

(Baş tarafı 3 üncüde)

İki harp sahası yalnız İngiltere her ikisinin de temel direği olduğundan dolayı değil, aynı zamanda Yakın Şarka göndereceğimiz bütün kuvvetlerin çok geniş bir mikyasta gemi mevcudumuzla mütenasip bulunmasından dolayı, yekdiğerine sıkı bir surette bağlıdır. Almanyanın şimdiki hücumları ise bilhassa İngiliz gemilerine ve İngiliz limanlarına müteveccihtir. Çünkü batırılan her gemi Süveyşe ve İskenderiyeye o nisbette daha az yardım gönderebileceği demektir. İşte mesele nazarî bir surette tetkik olunduğu vakıt insan bu neticelere vasıl olmakta ise de bunlarla Almanyanın hakikî niyetini keşfetmek kabil olmıyacağını itiraf etmek icabeder.

Yunanistanın askerî zaferleri İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin Akdenizde elde ettikleri galebeler, Almanyanın sevkulceyş bakımından cenubu şarkî Avrupasındaki mevkiini güçleştirmiştir. Diğer taraftan bu aynı galebeler, Balkan memleketleri arasında harp belâsına doğrudan doğruya tutulmamış olanların da istiklâllerine mecburiyetlerini bir kat daha arttırmıştır. Bu sebeple biz daha ziyade Hitlerin önümüzdeki aylar zarfında hücumlarını, daha şiddetli bir surette İngiltereye hazretmesi ihtimaline intizar edebiliriz. Fakat bunu yapmakla bugün temelinden titriyen İtalyaya karşı indirilecek darbelerin Büyük Britanya ve Yunanistan devası itibariyle ne kadar büyük ehemmiyeti haiz olduğunu da gözden uzak tutmamak zarurettindeyiz. Herhalde 1942 ilkbaharı için Yakın Şarkta çok mühim kava ve hava kuvvetleri tahaşşüdüne ihtiyacımız olduğunu da unutmamalıyız...

Sekreter

ÇOK MÜHİM
Erkek ve kadın farkı yok
ADEMİ İKTİDAR, BEL GEVŞEKLİĞİ
ve zafiyeti umumiyeye karşı Hormona fabrikasının
GLANDOKRATİN Hapları çaredir
her eczahanede kutusu 200 kuruştur.
Reçete ile satılır.

İstanbul Levazım âmirliğinden verilen harici askerî kıtaatı ilânları

Beher 400 litrelik benzin koymağa elverişli 1500 adet galvanizli varil satılmacaktır. Bir varilin tahmin bedeli 63 lira 80 kuruş ilk teminatı 6035 liradır. İhalesi 11-12-940 çarşamba günü saat 15 te Ankarada M.M.V. satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını komisyona vermeleri. (1512) (11092)

* * *

Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 6 kuruş 75 santim olan 3000 ton arpa pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı hergün Ankarada Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. 300 tondan aşağı olmamak üzere ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir. Arpalar döküm halinde Ankara ve civar istasyonlarda teslim alınır. 3000 ton için katî teminat 22,750 lira ve 300 ton için katî teminat 3038 liradır. Evsaf ve şartnamesi 960 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin hergün Ankarada Lv. âmirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (1572) (11406)

* * *

Eksiltme günü istekli bulunmıyan ve beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 45 kuruş olan 50.000 kilo yataklık pamuk 9-12-940 pazartesi günü saat 11 de Ankarada M.M.V. satınalma komisyonunda pazarlıkla ihale edileceğinden isteklilerin 3375 liralık katî teminatlarile birlikte pazarlık gün ve saatinde komisyonda bulunmaları. (1576) (11430)

* * *

Bir motör usta okulu inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedeli 154,266 lira 38 kuruş ilk teminatı 8965 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 12-12-940 perşembe günü saat 11 de Ankarada M.M.V. satınalma komisyonunda yapılacaktır. Ve şartnamesi 775 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (1522) (11131)

* * *

100.000 kilo sığır eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 21-12-940 cumartesi günü saat 11 de Mani sada askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 28.000 lira ilk teminatı 2100 liradır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (1586) (11467)

* * *

Aşağıda yazılı erzakların eksiltmeleri hizalarında yazılı gün ve saatlerde Balıkesirde askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kapalı zarflar ihale saatinden bir saat evvel komisyona verilmesi. Açık eksiltmeler için belli saatte komisyonda bulunulması. Şartnamesi komisyonda görülür. (1584) (11465)

Cinsi	miktarı kilo	kilosu kuruş	teminatı lira	ihale günü	ve	şekli
Arpa şehriye	6000	35	252	17-12-940	10	Açık Ek.
Kuru sovan	23.550	9	159	„ „ „	10,30	„ „
Gazyağı	8.000	30	180	„ „ „	11	„ „
Yoğurt	18.900	20	283	„ „ „	14	„ „
Süt	20.000	15	255	„ „ „	14.30	„ „
Kuru fasulye	42.000	30	945	„ „ „	16	K. Zarf
Toz şeker	13.150	45	444	„ „ „	15	„ „
Patates	25.000	15	282	19-12-940	10	Açık Ek.
Kuru üzüm	15.400	30	347	„ „ „	10.30	„ „
Nohut	25.000	19	357	„ „ „	11	„ „
Salça	8000	27	162	„ „ „	14	„ „
Bulgur	52.200	20	783	„ „ „	15	K. Zarf
Sabun	16.000	47	564	„ „ „	16	„ „

* * *

Aşağıda yazılı mevaddın pazarlıkla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askerî satınalma komisyonlarında yapılacaktır. Taliplerin belli saatlerde ait olduğu komisyonda bulunmaları. Şartnameleri komisyonlarında görülür. (1582) (11463)

Cinsi	miktarı kilo	tutarı lira	teminatı lira	ihale gün ve	saati	ihalenin yapılacağı mahal
Kuru ot	100.000			6-12-940	14,30	Çorlu
Kokkömürü	150.000			6-12-940	14	Çorlu
Kuru ot	600.000	36.000	5400	11-12-940	16	Kayseri
Un	250.000	48.750	3656,25	7-12-940	10	Çanakkale Umurbey.
Kuru fasulye	130.000	43.562.50	3267.19	10-12-940	10	Konya Lv. Amirliği
Pirinç	33.000	16.912.25	1268.44	10-12-940	11	
Kuru fasulye	15.000					
Bulgur	15.000					
Nohut	15.000					
Patates	15.000					
Sadeyağı	6.000					
Mercimek	3.000			6-12-940	15	Kırklareli Kavaklı köy

FOSFARSOL
KAN 'KUVVET İŞTIHA şurubu
FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlakcıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücude devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerine, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayanı hayret faideler temin eder.
FOSFARSOL'ün diğer bütün kuvvet şuruplarından üstünlüğü DEVAMLI BIR SURETTE KAN, KUVVET İŞTIHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...
Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.